

การปฏิวัติ กับระยะแรกของ ขบวนการ วรรณกรรม แบบโรแมนติก ของอังกฤษ

พจี ยุวชิต

บทคัดย่อ

ในศตวรรษที่ 18 ได้เกิดการปฏิวัติทางเศรษฐกิจและการเมืองในโลกตะวันตก สำหรับประเทศอังกฤษ การปฏิวัติอุตสาหกรรมได้นำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่สังคมอังกฤษ แต่กวียุคโรแมนติกได้เตือนให้สังคมรับรู้อีกด้านหนึ่งของการปฏิวัติอุตสาหกรรมเพราะมีคนจำนวนมากขาดโอกาสที่จะมีส่วนในความเจริญรุ่งเรืองนั้น ในขณะเดียวกัน กวีเหล่านี้สนับสนุนการปฏิวัติทางการเมือง เพื่อปลดปล่อยผู้คนจากอำนาจปกครองที่ไม่ชอบธรรม สิ่งนี้เห็นได้ในการปฏิวัติอเมริกันและการปฏิวัติฝรั่งเศส กวีต่างตระหนักดีว่าการปฏิวัติย่อมนำมาสู่การเสียเลือดเนื้อ แต่การนองเลือดอาจจบลงด้วยเสรีภาพและสันติภาพเช่นการปฏิวัติอเมริกัน พวกเขาต้องผิดหวังกับการปฏิวัติฝรั่งเศสเพราะการล้มเลิกระบบการปกครองแบบเก่ากลับนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งที่ทำให้ผู้บริสุทธิ์จำนวนมากต้องเสียชีวิต และอำนาจที่ยึดมาได้นั้นกลับถูกส่งต่อไปให้บุคคลอีกกลุ่มหรืออีกคนเดียว ไม่ได้ให้เสรีภาพที่แท้จริงแก่ประชาชน กวีโรแมนติกยังแสดงให้เห็นอิสรภาพในการประพันธ์โดยปฏิเสธอิทธิพลของคตินิยมยุคคลาสสิกใหม่ที่แพร่หลายมาก่อนยุคโรแมนติก พวกเขาใช้รูปแบบฉันทลักษณ์ที่มีอิสระมากขึ้น ไม่ใช่ภาษากวี ซึ่งให้สังคมเห็นความสำคัญของธรรมชาติและสามัญชนที่มีลักษณะเป็นปัจเจกบุคคล

Abstract

The eighteenth century was a time when the Western world faced economic and political revolution. In England, the Industrial Revolution brought about progress and prosperity to English society. Yet, the English Romantics reminded their readers of the darker side of the Revolution where a large number of people did not share in the better quality of life that the Revolution had introduced. These Romantics also showed their support of the American and the French Revolutions, believing that they were the way of releasing people from political and social bondage. They were well aware that a struggle for independence was generally accompanied by bloodshed and loss but violence, they believed, would culminate in liberty and peace, as was seen in the American Revolution. On the other hand, they were disappointed by the French Revolution, where the abolition of the monarchy was followed by a series of political conflicts that resulted in many innocent people losing their lives and political power being handed over to groups of people or even just one person, not the people at large. As well as supporting political independence, the Romantics promoted literary independence from their predecessors of the Neo-Classical Movement. They used freer poetic forms and rejected poetic language. Instead of focusing on reason, they treasured the power of imagination, the importance of nature and the dignity of common man.

ขบวนการวรรณกรรมแบบโรแมนติกเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วภาคพื้นทวีปยุโรปและบนเกาะอังกฤษในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 ถึงต้นศตวรรษที่ 19 ขบวนการดังกล่าวทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่มีผลต่อความคิดและทัศนคติของนักคิดนักเขียนต่อสังคมในยุคนั้น ซึ่งวางรากฐานสำหรับนักคิดนักเขียนในยุคต่อมาตราบกระทั่งถึงยุคปัจจุบันก็ได้

เพื่อให้เป็นการสะดวกที่จะแยกขบวนการวรรณกรรมแบบโรแมนติกออกจากขบวนการวรรณกรรมที่มีมาก่อนและหลังจากยุคนี้ มีการให้กรอบเวลาของขบวนการวรรณกรรมแบบโรแมนติกของอังกฤษเอาไว้ บางตำราถือว่าขบวนการวรรณกรรมดังกล่าวเริ่มต้นในปี 1783 ซึ่งเป็นปีที่ผลงานชื่อ Songs of Innocence ของกวียุคโรแมนติกระยะแรกนามวิลเลียม เบลค (William Blake: 1757-1827) ได้รับการตีพิมพ์สู่สายตาสาธารณชนเป็นครั้งแรก แต่บ้างก็ถือว่าปี 1798 ซึ่งเป็นปีที่ผลงานร่วมของวิลเลียม เวดสเวิร์ท (William Wordsworth: 1770-1850) และแซมมวล เทย์เลอร์ โคลริดจ์ (Samuel Taylor Coleridge: 1772-1834) ชื่อ Lyrical Ballads ได้รับการตีพิมพ์เป็นครั้งแรก ผลงานชิ้นนี้ถือกันว่าเป็นประดู่ “คัมภีร์” ของขบวนการวรรณกรรมแบบโรแมนติกของอังกฤษเลยทีเดียว ทั้งนี้ไม่ว่าจะถือว่าขบวนการวรรณกรรมแบบโรแมนติกจะเริ่มต้นเมื่อใด เป็นที่เห็นพ้องต้องกันว่ายุคโรแมนติกของอังกฤษสิ้นสุดในปี 1824 อันเป็นปีที่จอร์จ กอร์ดอน ไบรอน (George Gordon Byron: 1788-1824) เสียชีวิต นักเขียนซึ่งประพันธ์ผลงานในรูปร้อยกรองเป็นส่วนใหญ่ได้รับการยกย่องว่าเป็นนักประพันธ์แนวโรแมนติกที่สำคัญมี 6 คนคือ เบลค เวดสเวิร์ท โคลริดจ์ ไบรอน เพอร์ซีย์ บิช เชลลีย์ (Percy Bysshe Shelley: 1792-1822) และจอห์น คีตส์ (John Keats: 1795-1821) เมื่อพิจารณาช่วงระยะเวลาของการทำงานของนักประพันธ์ทั้ง 6 คนนี้ ได้มีการแบ่งนักประพันธ์แนวโรแมนติกทั้ง 6 คนออกเป็น 2 กลุ่มคือ นักประพันธ์แนวโรแมนติกในระยะแรก ประกอบด้วยเบลค เวดสเวิร์ทและโคลริดจ์ และนักประพันธ์แนวโรแมนติกกลุ่มที่สอง ได้แก่ ไบรอน เชลลีย์และคีตส์ ระยะเวลาของขบวนการวรรณกรรมแบบโรแมนติกครอบคลุมระยะเวลาราว 40 ปี ซึ่งถือว่าสั้นกว่าขบวนการวรรณกรรมของอังกฤษในสมัยอื่นๆ จึงน่าสนใจที่จะศึกษาว่าเหตุใด

ขบวนการวรรณกรรมแนวโรแมนติกจึงได้รับความนิยมในสมัยนั้น ทั้งยังมีความสำคัญและมีอิทธิพลเหนือผลงานวรรณกรรมอังกฤษในยุคต่อมาอีกด้วย

ฉากเช่นผลงานวรรณกรรมในยุคสมัยใดก็ตาม ผลงานวรรณกรรมยุคโรแมนติกมิได้เกิดจากสุญญากาศ แต่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักประพันธ์กับมวลมนุษยและสังคมรอบตัว นักประพันธ์ไม่สามารถวางเฉยต่อชะตากรรมที่เพื่อนร่วมสมัยต้องเผชิญอยู่ ดังนั้นจึงต้องทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งในกรณีของนักประพันธ์คือใช้ปากกาเป็นเครื่องมือนำเสนอชะตากรรมของเพื่อนมนุษย์ให้สังคมได้รับรู้ พร้อมทั้งให้ข้อคิดและคำแนะนำในการเปลี่ยนแปลงเพื่อขจัดปัญหาและสิ่งเลวร้ายที่มนุษย์ต้องเผชิญให้หมดไป เมื่อศึกษาวรรณกรรมยุคโรแมนติกของอังกฤษควบคู่กับการศึกษาบริบททางสังคมอังกฤษในระยะนั้น ก็จะพบว่า “การเปลี่ยนแปลง” ที่ได้รับการนำเสนอมิใช่การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเพียงเล็กน้อย แต่เป็นเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เปลี่ยนโฉมหน้าสังคมอังกฤษซึ่งในที่สุดมีผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของลักษณะและรูปแบบวรรณกรรมด้วย เหตุการณ์ที่สำคัญยิ่งนี้คือ “การปฏิวัติ” ซึ่งผู้เขียนเสนอว่าการปฏิวัติ 3 ครั้งมีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงต่อนักประพันธ์ยุคโรแมนติกของอังกฤษ นั่นคือการปฏิวัติอุตสาหกรรมซึ่งเริ่มต้นในราวปี 1760 และดำเนินเรื่อยมาจนถึงยุคระหว่างปี 1820-1840 การปฏิวัติอเมริกันในช่วงปี 1775-1783 และการปฏิวัติฝรั่งเศสในช่วงปี 1789-1799

ในบทความนี้ผู้เขียนจะใช้ผลงานประเภทกวีนิพนธ์ของกวีแนวโรแมนติกรุ่นแรกเพื่อวิเคราะห์ว่าการปฏิวัติทั้ง 3 ครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงสังคมอังกฤษอย่างไร ทั้งในด้านบวกและด้านลบ และได้จุดประกายความคิดแก่กวีทั้ง 3 คนคือ เบลค เวดสเวิร์ทและโคลริดจ์อย่างไรบ้าง นอกจากผู้อ่านจะได้เห็นทัศนคติของกวีแนวโรแมนติกต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในยุคนั้นแล้ว ยังจะได้เห็นว่ากวีทั้ง 3 คนได้นำเสนอกวีนิพนธ์ที่มีลักษณะแปลกแยกจากขนบด้านวรรณกรรมของยุคที่นำมาก่อน โดยเฉพาะผลงานวรรณกรรมยุคศตวรรษที่ 18 อีกทั้งวางรากฐานให้ผลงานวรรณกรรมในยุคต่อมาอย่างไร

ปฏิริยาของกวีนิพนธ์ยุคโรแมนติกต่อการ ปฏิวัติอุตสาหกรรม

การปฏิวัติอุตสาหกรรมซึ่งเริ่มต้นในช่วงกลางศตวรรษที่ 18 (ราวปี 1760) ได้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงสู่ประเทศอังกฤษ ในช่วงเวลาดังกล่าว ประเทศได้ถูกเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่เป็นผลมาจากการค้นคิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่จากความเจริญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นวัตกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวอังกฤษได้แก่เครื่องจักรไอน้ำ โดยเฉพาะเครื่องจักรไอน้ำที่เซอร์เจมส์ วัตต์ (Sir James Watt) ร่วมมือกับแมทธิว บอลตัน (Matthew Boulton) ปรับปรุงต่อยอดมาจากเครื่องจักรลูกสูบไอน้ำที่ธอมัส นิวคอเมิน (Thomas Newcomen) ประดิษฐ์ขึ้นและนำออกใช้ในปี 1712 วัตต์และบอลตันสามารถนำเครื่องจักรไอน้ำที่ปรับปรุงใหม่ให้มีการผลิตมากขึ้นมาใช้งานได้ในปี 1778 นอกจากจะมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้นแล้ว เครื่องจักรไอน้ำของวัตต์และบอลตันยังใช้เชื้อเพลิงเพื่อผลิตพลังงานน้อยกว่าเครื่องจักรไอน้ำของนิวคอเมินถึง 20-25% (Landes 104) ศักยภาพการผลิตทำให้เครื่องจักรไอน้ำแบบใหม่ถูกนำไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต เครื่องจักรไอน้ำแบบนี้มิได้ใช้พลังงานน้ำเพื่อเดินเครื่องจักรของโรงงานอุตสาหกรรมแต่ใช้พลังงานถ่านหินแทน โรงงานอุตสาหกรรมจึงไม่จำเป็นต้องตั้งอยู่ใกล้แหล่งน้ำแต่ตั้งอยู่ในสถานที่ใดๆ ก็ได้ที่มีแรงงานเพื่อควบคุมเครื่องจักรเพื่อผลิตสินค้าต่างๆ ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดไม่ว่าจะเป็นด้ายและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ กระดาษ เคมีภัณฑ์ ซีเมนต์ โลหะ ชิ้นส่วนเครื่องจักร หรือแผ่นกระจก โรงงานเกิดขึ้นเป็นดอกเห็ดในเมืองใหญ่และต้องการแรงงานเพื่อทำงานในโรงงาน ทำให้ผู้คนที่ย้ายถิ่นเข้ามาหางานทำในเมืองใหญ่ การโยกย้ายถิ่นของผู้คนในชนบทเข้ามาหางานทำในเมืองนี้เป็นผลพวงจากการปฏิวัติทางเกษตรกรรมด้วยการทำให้การปฏิวัติทางเกษตรกรรมและการปฏิวัติอุตสาหกรรมมีความเกี่ยวพันกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่นเดียวกับการที่ความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีช่วยส่งเสริมการปฏิวัติอุตสาหกรรม ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ทำให้เกิดการพัฒนาด้านเกษตรกรรมด้วยเครื่องทุ่นแรงและเครื่องมือที่ใช้ในไร่ในสวนแรงงานคน การเกษตรกรรมทันสมัยขึ้น ให้ผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้น

แต่ใช้แรงงานคนน้อยลง ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรต้องหาทางอยู่รอดและแรงงานจำนวนมากต้องย้ายจากถิ่นฐานในชนบทและผืนตนเองมาเป็นแรงงานภาคอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่ จำนวนแรงงานที่เพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดแรงงานส่วนเกิน เจ้าของกิจการโรงงานอุตสาหกรรมจึงถือโอกาสเอารัดเอาเปรียบแรงงานเหล่านี้ ดังนั้นจึงไม่เป็นการเกินเลยที่จะกล่าวว่าชะตาชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะคนระดับล่าง ได้กลายเป็นทาสของเครื่องจักรแทนที่จะมีอำนาจควบคุมเครื่องจักรที่ถูกคิดค้นมาเพื่อท่นแรงแรงมนุษย์ (Watson 254)

นอกจากสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ที่มีส่วนสร้างสังคมอังกฤษให้เป็นสังคมอุตสาหกรรมแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่นำมาซึ่งความเจริญแก่ประเทศอังกฤษ นั่นคือความเจริญก้าวหน้าด้านการคมนาคมขนส่ง สิ่งที่ช่วยให้การคมนาคมขนส่งภายในประเทศสะดวกรวดเร็วขึ้นคือการขุดคลองและการสร้างถนนและทางรถไฟให้เป็นเครือข่ายเชื่อมเมืองต่างๆ ช่วงปลายศตวรรษที่ 18 มีการขุดคลองเพื่อเชื่อมต่อศูนย์กลางอุตสาหกรรมต่างๆ ทั่วประเทศ ตัวอย่างคลองสำคัญที่นำมาสู่ความสำเร็จอย่างใหญ่หลวงด้านการค้าคือคลองบริดจ์วอเตอร์ (Bridgewater Canal) อยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ เปิดใช้ในปี 1761 คลองนี้เชื่อมระหว่างเมืองวอร์สลีย์ (Worsley) กับเมืองแมนเชสเตอร์ (Manchester) ช่วยร่นระยะเวลาการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ่านหิน ทำให้ราคากำหนัดในแมนเชสเตอร์ลดลงถึงเกือบครึ่งของราคาเดิม หลังจากนั้นก็มี การขุดคลองเพื่อเชื่อมเมืองอื่นๆ อีกเช่นคลองลีดส์และลิเวอร์พูล (Leeds and Liverpool Canal) และคลองเทมส์และเซเวิร์น (Thames and Severn Canal) ซึ่งเปิดใช้ในปี 1777 และ 1789 ตามลำดับ

ควบคู่กับการขุดคลองเพื่อเชื่อมการคมนาคมทางน้ำระหว่างเมืองต่างๆ ภายในประเทศก็คือการสร้างถนนหลวงเป็นเครือข่ายครอบคลุมทั่วประเทศเพื่อรองรับยานพาหนะที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและมีจำนวนมากขึ้น วัสดุที่ใช้สร้างถนนเป็นหินบดอัดแน่นเพื่อให้โครงสร้างถนนแข็งแรงและรับน้ำหนักได้มากขึ้น ผู้ใช้ถนนหลวงที่สร้างใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการใช้ ถนนที่สร้างใหม่นี้รู้จักในนามว่า “Turnpike road” คนที่มีฐานะสามารถเดินทางระหว่างเมืองโดยใช้รถม้าประจำทางขนาดใหญ่ที่เรียกว่า Stage Coaches ซึ่งให้บริการใน

การส่งไปรษณีย์ภัณฑ์อย่างรวดเร็วด้วย ผู้ด้อยฐานะก็จะใช้บริการรถม้าขนาดเล็ก
ย่อมลงมา

ต่อมา การคมนาคมขนส่งทางบกโดยใช้รถม้าก็มีคู่แข่งเป็นคมนาคม
ขนส่งโดยราง แม้ในระยะแรก รางเดินรถทำด้วยไม้หุ้มด้วยโลหะและรูดรางชุด
ด้วยกำลังม้า แต่การคมนาคมขนส่งแบบดังกล่าวสามารถบรรทุกน้ำหนักและ
ทำความเร็วได้มากกว่ารถม้า แต่ด้วยกำลังการผลิตเหล็กกล้าที่เพิ่มมากขึ้นและ
สมรรถนะภาพของเครื่องจักรไอน้ำที่ปรับปรุงโดยวัตต์และบอลตัน จึงมีการ
ประดิษฐ์หัวรถจักรไอน้ำเพื่อลากตู้รถไฟจำนวนมากขึ้น และใช้เพื่อทั้งบรรทุกผู้
โดยสารและขนส่งสินค้าระหว่างเมือง ทางรถไฟระหว่างเมืองสายแรกในประเทศ
อังกฤษและในโลกคือทางรถไฟสายลิเวอร์พูลและแมนเชสเตอร์ (the Liver-
pool and Manchester) ซึ่งเปิดใช้เมื่อวันที่ 15 กันยายน 1830 โดยดยุกแห่ง
เวลลิงตัน (The Duke of Wellington) นายกรัฐมนตรีอังกฤษในขณะนั้น การ
เดินทางโดยรถไฟได้รับความนิยมแพร่หลายในอังกฤษนับแต่นั้นเป็นต้นมา จาก
นั้นก็มีการสร้างเส้นทางรถไฟเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงเมืองต่างๆ ทั่วประเทศ

ความเจริญที่มาพร้อมกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมได้ยังผลดีต่อประเทศ
อังกฤษในหลายด้าน ทางด้านกายภาพได้เกิดเมืองใหญ่ขึ้นหลายเมือง ทำให้
ความเจริญมิได้กระจุกตัวอยู่เพียงในเมืองหลวง โรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้า
ที่จำหน่ายทั้งในประเทศและส่งออกตลาดต่างประเทศ ช่วยส่งเสริมความมั่งคั่ง
และความมั่นคงด้านการค้า เศรษฐกิจและอำนาจของจักรวรรดิอังกฤษที่ขยาย
ไปปกครองดินแดนในต่างประเทศทั่วทุกทวีปจำนวนพลเมืองเพิ่มมากขึ้นชนชั้น
กลางซึ่งคั่นกลางระหว่างชนชั้นสูงซึ่งประกอบด้วยขุนนางและผู้มีอำนาจทาง
การเมืองกับชนชั้นล่างได้แก่ ผู้ใช้แรงงานและเกษตรกรเป็นต้น มีบทบาทใน
สังคมมากขึ้นคนเหล่านี้ประกอบอาชีพค้าขายและทำธุรกิจหรืออาชีพที่ทำรายได้
ดีเช่นเป็นนักกฎหมายหรือทนายความและแพทย์เป็นต้นชนชั้นกลางที่มีมากขึ้น
และสามารถทำรายได้จากอาชีพได้ดี ส่งผลให้มาตรฐานการดำรงชีวิตของชาว
อังกฤษดีขึ้น อุตสาหกรรมการค้าและการลงทุนก่อให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่าง
รวดเร็ว ผู้คนมีเสรีภาพในการที่จะใช้ความรู้ความสามารถและทุนที่มีในการ
ดำเนินธุรกิจการค้าหรืออาชีพใดๆ ที่จะนำผลประโยชน์มาสู่ตน การดำเนินชีวิต
แบบดังกล่าวจะนำไปสู่การปรากฏของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการปฏิวัติอุตสาหกรรมจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองแก่สังคมอังกฤษมากมายหลายด้านแต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า มีชาวอังกฤษทุกคนจะมีส่วนร่วมในความมั่งคั่งและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การที่ผู้คนชนบทต้องละทิ้งถิ่นถิ่นเพื่อเข้ามาหางานทำในโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่มีสิ่งที่ไม่ให้ความหวังว่าชีวิตใหม่ในเมืองใหญ่จะดีขึ้นสำหรับคนเหล่านั้นเสมอไป จำนวนแรงงานที่เกินตำแหน่งงานทำให้เจ้าของกิจการมีทางเลือกมากขึ้น แรงงานเหล่านี้อาจถูกกดค่าจ้างหรือเลิกจ้างตามความพอใจของนายจ้าง กล่าวกันว่าคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมอังกฤษต้องทำงานถึง 10 ชั่วโมงต่อวันหรือ 12 ชั่วโมงสำหรับคนงานในอุตสาหกรรมรวมเหล็กกล้า แต่ได้รับค่าจ้าง 20% - 40% ต่ำกว่ารายได้ที่จะช่วยให้พวกเขามีชีวิตที่ดีได้ ยิ่งไปกว่านั้นเจ้าของกิจการบางคนเลือกที่จะลดรายจ่ายในการจ้างแรงงานชาย โดยจ้างแรงงานหญิงหรือแรงงานเด็กแทน และแรงงานเหล่านี้จะอยู่ได้รับค่าจ้างน้อยกว่าแรงงานชายถึง 10% - 20% สภาพความเป็นอยู่ของแรงงานเหล่านี้ถูกความจำเป็นทางเศรษฐกิจบังคับให้อยู่รวมกันในพื้นที่ที่แออัดหรือที่แออัดยัดเยียด ไม่มีเครื่องเรือน ไม่มีเตียงนอน บางแห่งไม่มีห้องน้ำ หรือถ้ามี ก็เป็นห้องน้ำที่แชร์ร่วมกัน สภาพความเป็นอยู่จึงขาดสุขลักษณะ นำดื่มกินและนำใช้ไม่สะอาดจึงทำให้เกิดโรค โดยเฉพาะไทฟอยด์หรือแม้แต่หิวอดโรค ความชื้นและความหนาวเย็นของสภาพอากาศตลอดจนความแออัดและขาดสุขลักษณะของที่พักเป็นต้น เหตุของการระบาดของวัณโรคและโรคปอดชนิดอื่นๆ มีความพยายามแก้ปัญหาด้านสภาพความเป็นอยู่ของคนงานเรื่อยมาตลอดศตวรรษที่ 19 โดยการออกกฎหมายด้านการสาธารณสุขหรือปรับปรุงระบบน้ำเสียสุขลักษณะและการสร้างที่อยู่อาศัย ในกลางศตวรรษที่ 19 สภาพความเป็นอยู่ของคนระดับล่างจึงได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น (Hartwell 339-341)

กวีวิลเลียม เบลค ผู้ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในกรุงลอนดอนได้เห็นความเปลี่ยนแปลงของสังคมอังกฤษที่มากับการปฏิวัติอุตสาหกรรมโดยตลอดเขาเห็นผลเสียที่มาพร้อมกับความเจริญรุ่งเรืองที่รวดเร็ว สภาพของประเทศอังกฤษที่ผู้คนเคยอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติได้ถูกแทนที่ด้วยโรงงานอุตสาหกรรม เบลคจึงถือว่าเป็นหน้าที่ของตนที่จะเตือนสังคมให้รับรู้ถึงผลเสียจากการที่ผู้คนถูกแยกออกจากธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความโหดร้ายของอุตสาหกรรมต่อชีวิตมนุษย์ บทกวี

สันๆ ชื่อ “And Did Those Feet in Ancient Time” เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นภาพของโรงงานในลักษณะสิ่งชั่วร้ายที่ทำร้ายชีวิตมนุษย์ เบลคทำให้บทกวีสันๆ บทนี้มีความยิ่งใหญ่โดยนำเสนอผ่านความเชื่อทางศาสนาที่มีมาตั้งแต่ยุคกลางว่า พระเยซูคริสต์ได้เคยเสด็จมาดินแดนอังกฤษและทรงมาถึงเมืองกลาสตันบิวรี (Glastonbury) พร้อมพ้อคำตักข่อยชื่ออริมาธีอา (Arimathea) เพื่อนำสันติสุขและความรักมาสู่ท้องทุ่งและเนินเขาที่เขียวชอุ่มของอังกฤษ แต่ดินแดนดังกล่าวในปัจจุบันกลับกลายเป็นที่ตั้งของโรงงานที่เบลคเรียกว่า “These dark Satanic Mills” การใช้คำคุณศัพท์ “Satanic” เน้นให้เห็นอานุภาพของโรงงานอุตสาหกรรมในการทำลายธรรมชาติและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติได้อย่างดียิ่ง ภาพของโรงงานอุตสาหกรรมมาจากประสบการณ์ตรงของเบลคเองที่เห็นโรงงานผลิตแป้ง ชื่อ ดีอัลเบียน ฟลาวัวร์ มิลล์ส (The Albion Flour Mills) ซึ่งเป็นโรงงานสำคัญโรงงานแรกๆ ในกรุงลอนดอนที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากบ้านของเบลคนัก โรงงานนี้อยู่ในเขตเซาธ์วาร์ก (Southwark) เป็นโรงงานที่เดินเครื่องด้วยเครื่องจักรไอน้ำที่สามารถผลิตแป้งได้ถึง 6,000 บูเชลต่อสัปดาห์ กำลังผลิตมากมายระดับนี้สามารถทำให้ผู้ผลิตแป้งที่ใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิมต้องออกจากธุรกิจนี้ไปเพราะไม่สามารถแข่งขันด้านปริมาณการผลิตออกสู่ตลาดได้ นอกจากนี้ยังมีการกล่าวหาว่าเจ้าของโรงงานทำลายเกษตรกรผู้ผลิตข้าวสาลีชาวอังกฤษ โดยหันไปซื้อวัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศที่ราคาถูกกว่าด้วย (Wikipedia.com, retrieved on 25/1/2017)

โรงงานอุตสาหกรรมได้รับการนำเสนอผ่านภาพของพลังอันชั่วร้ายของชาตานที่ครอบครองภูมิทัศน์ของอังกฤษ ตรงข้ามกับความรักและความเมตตาปราณีของพระเยซูคริสต์ที่เสด็จมายังดินแดนอังกฤษในยุคโบราณที่ได้รับการเสนอผ่านภาพเยรูซาเล็ม (Jerusalem) ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความรักและความสงบสุข เบลค ถือว่ามีความจำเป็นที่จะนำความสงบสุขและธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์คืนมาสู่สังคมอังกฤษ เขาให้ผู้พูด (Speaker) แสดงถึงเจตจำนงที่จะต่อสู้เพื่อนำอังกฤษสู่สภาพเดิมก่อนที่จะแปดเปื้อนด้วยมลทินของอุตสาหกรรม โดยผู้พูดได้ร้องขอว่า

*Bring me my Bow of burning gold;
Bring me my Arrows of desire:
Bring me my Spear: 0 clouds unfold!
Bring me my Chariot of fire!*

(“And Did Those Feet in Ancient Time,” ll.9-12)

ในการทำงานเกี่ยวกับการใช้กรอบความเชื่อทางศาสนาว่าพระเยซูคริสต์เคยเสด็จมายังดินแดนอังกฤษ มีการใช้ภาพลักษณ์ของราชรถแห่งอัคคี หรือ Chariot of fire ควบคู่กับอาวุธอื่นๆ เพื่อต่อต้านมารร้ายที่อยู่ในรูปของ “These dark Satanic Mills” ภาพลักษณ์ของราชรถนี้เป็นการอ้างถึงเรื่องในพระคัมภีร์เก่าซึ่งศาสดาพยากรณ์อีไลจาห์ (Elijah) บนราชรถเทียมม้าได้ถูกพายุหมุนพัดพาสู่สวรรค์ “And it came to pass, as they still went on, and talked, that, behold, there appeared a chariot of fire and horses of fire, and parted them both asunder; and Elijah went up by a whirlwind into heaven.” (2 Kings 2:11) คำว่า “The chariots of fire” หมายถึงพลังอำนาจของพระเจ้า ดังนั้นการต่อสู้กับพลังมืดของ Satanic Mills จึงไม่ต่างจากการทำ “สงครามศักดิ์สิทธิ์” (The holy war) ที่ต้องใช้การต่อสู้เพื่อ นำความสงบสุขกลับคืนมาสู่ดินแดนอังกฤษ

อันที่จริงแล้วปัญหาที่เกิดขึ้นแก่คนระดับล่างในช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมมิใช่เป็นเพียงปัญหาที่เกิดจากการที่คนชนบทโยกย้ายเข้ามาทำงานในเมือง และถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างแต่เพียงอย่างเดียว แต่บรรดาผู้คนที่ยังคงดำเนินชีวิตในชนบทก็ได้รับผลกระทบจากการออกประกาศของรัฐให้ปิดกั้นพื้นที่ทำการเกษตรกรรมในปี 1774 ทำให้เกิด 1) ฝืนที่ดินที่ครอบครองโดยเจ้าของแต่ละรายที่เรียงรายอยู่ติดต่อกัน 2) การยกเลิกสิทธิ์ส่วนรวมในที่ดิน 3) การล้อมรั้วและการขุดร่องเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของที่ดินแต่ละราย (Slater, Gilbert อ้างถึงใน Watson 77) ดังนั้นภาพภูมิทัศน์ชนบทอังกฤษจึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง มิเพียงแต่ผู้ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเท่านั้นที่ประสบปัญหาและความทุกข์ยาก แต่เจ้าของที่ดินรายเล็กก็ประสบปัญหาด้วย พวกเขาถูกบีบบังคับให้ออกจากที่ดินโดยผู้ถือครองที่ดินรายใหญ่ที่ต้องการขยายไปครอบ

ครองที่ดินข้างๆ แสดงให้เห็นถึงสภาพที่ผู้มีอำนาจรังแกผู้ที่ด้อยกว่า วิลเลียม เวิดสเวิร์ทได้เสนอปัญหานี้หนึ่งในบทกวีที่รวมไว้ใน Salisbury Plain Poems ซึ่งมาจากประสบการณ์ตรงของชีวิตบิดาเขาเอง

*There rose a mansion proud our woods among,
And cottage after cottage owned its sway,
No joy to see a neighbouring house, or stray
Through pastures not his own, the master took;
My father dared his greedy wish gainsay
He loved his old hereditary nook,
And ill could I the thought of such sad parting brook.*

*But when he had refused the proffered gold,
To cruel injuries he became a prey,
Sore travers'd in whate'er he bought and sold:
His troubles grew upon him day by day,
Till all his substance fell into decay...*

(“Adventures on Salisbury Plain,” ll.300-11)

ผลจากการถูกรังแกจากผู้มีอำนาจก็คือผู้ที่ต้องเสียที่ดินเหล่านี้นต้องโยกย้ายออกจากที่ดินทำกินของตน บ้างก็ต้องเดินทางไปเมืองใหญ่เพื่อหางานทำในโรงงานอุตสาหกรรมและต้องเผชิญปัญหาที่ผู้ใช้แรงงานคนอื่นๆ ต้องประสบ ดังที่ได้อภิปรายมาแล้ว

กวียุคโรแมนติกอังกฤษได้แสดงให้เห็นถึงสภาพที่ทุกข์ยาก การถูกเอารัดเอาเปรียบและการขาดโอกาสในชีวิตของคนระดับล่างในสังคมอังกฤษ บทกวีที่เกี่ยวกับชีวิตของเด็กกวาดปล่องไฟที่รวมอยู่ในผลงาน Songs of Innocence และ Songs of Experience ของเบลคแสดงให้เห็นว่าเด็กเหล่านั้นเป็นเหยื่อของผู้ใหญ่ พวกเขาขาดการดูแลจากพ่อแม่และขาดโอกาสทางการศึกษา แต่ถูกพ่อแม่ส่งออกไปทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว งานป็นปายทำความสะอาดปล่องไฟเป็นงานที่อันตรายและทำให้เด็กต้องอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ชีวิตไม่ต่างกับการตายทั้งเป็นโดยผู้ใหญ่โดยเฉพาะบุคคลในวงการศาสนา

ให้เหตุผลว่าพวกเขาต้องทนทุกข์ทรมานในโลกนี้เพื่อโอกาสที่จะได้พบพระเจ้า
เป็นเจ้าและความสุขสบายในโลกหน้า

เวดสเวิร์ทได้บรรยายสภาพอันไร้มนุษยธรรมของการทำงานของคน
งานในโรงงานที่ต้องทำงานเป็นระยะเวลายาวนานจนค้ำคอตเพราะความเจริญ
ทางวิทยาศาสตร์ทำให้มนุษย์สามารถใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าเพื่อส่องสว่างแทน
แสงธรรมชาติและเครื่องจักรที่เดินด้วยเครื่องจักรไอน้ำสามารถทำงานได้ตลอด
ปี โดยที่สภาพอากาศและอุณหภูมิภายนอกในฤดูหนาวไม่สามารถหยุดยั้งการ
ทำงานได้ ในบทกวี “The Excursion” เขาได้บรรยายสภาพการทำงานของ
แรงงานไม่ว่าชาย หญิง หรือเด็กโดยผ่านมุมมองของตัวละครชื่อ The Wan-
derer ไว้ว่า

..., an unnatural light
Prepared for never-resting Labour's eyes
Breaks from a many-windowed fabric huge;
...men, maidens, youths,
Mothers and little children, boys and girls,
Enter, and each the wonted task resumes
Within this temple, where is offered up
To Gain, the master-idol of the realm,
Perpetual sacrifice.

(The Excursion, VIII, ll.167-169, ll.179-185)

โรงงานที่ใช้คนงานทำงานไม่หยุดหย่อนได้รับการเปรียบเทียบกับวัดที่
ผู้คนไปปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา แต่เป็นการย้อนแย้งว่าสิ่งที่พวกเขาปฏิบัติใน
ลักษณะพิธีกรรมทางศาสนากลับเป็นการสังเวยชีวิตตนเพื่อผลประโยชน์ของ
นายทุน แม้ว่า The Wanderer จะไม่กล่าวถึงความยากจนของคนงานเหล่านี้
แต่เขาชี้ให้เห็นว่าชีวิตในโรงงานอุตสาหกรรมทำลายคุณภาพชีวิตของมนุษย์
โดยสิ้นเชิง

แซมมวล เทย์เลอร์ โคลริดจ์ก็แสดงความเห็นอกเห็นใจคนระดับล่าง
ของสังคมที่พบเห็นได้ทั่วไปในดินแดนอังกฤษ เขาเห็นว่าเป็นการอยู่ดิ้นรนที่จะ

ปล่อยให้คนยากไร้ต้องใช้ชีวิตอย่างหิวโหย ในขณะที่ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง แต่คนเหล่านั้นไม่มีส่วนใดๆ ในความเจริญรุ่งเรืองนั้น ในบทกวี “To a Young Ass” โคลริดจ์บรรยายภาพลูกลาที่คลอเคลียกินนมแม่ที่ถูกผูกไว้กับเสาไม้ ทำให้ขาดโอกาสที่จะออกไปเล็มหญ้าในท้องทุ่งอุดมสมบูรณ์ สภาพของลาที่ถูกล่ามไว้ขาดอิสระในการเคลื่อนไหวและโอกาสที่จะลี้ภัยจากทุ่งหญ้าเขียวขจีไม่ต่างจากสภาพของเจ้าของลาเท่าใดนัก

*Poor Ass! Thy master should have learnt to show
Pity--best taught by fellowship of Woe!
For much I fear me that He lives thee,
Half famish'd in a land of Luxury!*

(“To a Young Ass, “ ll.19-22)

ผู้เขียนมีความเห็นว่าบทกวียุคโรแมนติกที่สรรเสริญสภาพสังคมที่ไร้ความเมตตาปราณีและความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมที่เกิดในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม และทำให้ผู้อ่านนึกคิดว่าท่ามกลางความเจริญรุ่งเรืองทางวัตถุ นั้น สังคมอังกฤษต้องเสียอะไรไปบ้าง คือ บทกวีชื่อ “London” ของเบลคซึ่งบรรยายภาพผู้พูดเดินผ่านถนนต่างๆ ในกรุงลอนดอน และแม่น้ำเทมส์ สายน้ำธรรมชาติ ผู้พูดได้พบว่าถนนและแม่น้ำนั้นอยู่ภายใต้อาณัติของความทุกข์ยากและความอ่อนแอ เสียงร้องที่ได้ยินแสดงความกลัวและจิตใจที่ถูกพันธนาการ ในบทที่ 4 ของกวีนิพนธ์นี้ เบลคได้แสดงให้เห็นถึงความล้มเหลวของสถาบันสำคัญของประเทศ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากความโลภและการเอารัดเอาเปรียบในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ดังต่อไปนี้

*How the chimney-sweeper's cry
Every blackening church appals;
And the hapless soldier's sigh
Runs in blood down palace walls.*

*But most through midnight streets I hear
How the youthful harlot's curse
Blasts the new-born infant's tear,*

And blights with plagues the marriage hearse.

(“London,” ll.9-16)

ในบทที่ 3 สถาบันที่ถูกโจมตีคือสถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว และสถาบันกษัตริย์ ศาสนจักรที่ถูกถ่ายทอดด้วยภาพ “blackening church” เอาเปรียบเด็กที่ขายแรงงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ชำร่วยยังแสดงเป็นนัยว่า พ่อเมื่อนำเงินที่ได้จากแรงงานลูกไปบริจาคให้ศาสนาด้วยความเชื่อที่ว่าจะช่วยนำตนไปสู่สวรรค์ในชีวิตหน้า ส่วนสถาบันกษัตริย์ก็เอาเปรียบทหารโดยให้ทหารสละชีพเพื่อปกป้องสถาบันโดยไม่ได้อะไรตอบแทน ในบทสุดท้าย ผู้อ่านจะเห็นความล้มเหลวของการแต่งงานและสถาบันครอบครัว หญิงสาวที่ยากจนต้องออกไปหาเงินเวลากลางคืนและมีลูกนอกสมรส บรรทัดสุดท้ายของบทกวีบทนี้แนะถึงโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นแก่หญิงสาวที่หาเงินยามค่ำคืนแทนที่หญิงเหล่านี้จะได้นั่งรถม้าเพื่อเข้าพิธีสมรสกลับต้องถูกบรรพทูกอยู่บนรถที่ใช้เคลื่อนย้ายศพแทน

ดังนั้น “London” จึงมิได้แสดงให้เห็นด้านสวยงามของกรุงลอนดอนที่เติบโตขึ้นเป็นมหานคร แต่กลับแสดงให้เห็นปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วในระยะเวลาการปฏิวัติอุตสาหกรรม เบลคกล่าวหาผู้ที่จะวิพากษ์วิจารณ์สถาบันสำคัญในขณะนั้นที่มีส่วนทำให้ปัญหาซับซ้อนมากขึ้น หนึ่งในสถาบันที่เข้าวิพากษ์วิจารณ์คือสถาบันกษัตริย์ที่เขาถือว่าเป็นเครื่องแสดงอำนาจและการแบ่งชนชั้นในสังคม เขาได้โจมตีสถาบันนี้เมื่อแต่งบทกวีที่สนับสนุนการปฏิวัติอเมริกัน ซึ่งจะได้อธิบายคร่าวๆ ดังต่อไปนี้

กวีนิพนธ์ยุคโรแมนติกกับการปฏิวัติอเมริกัน

ในระหว่างที่ประเทศอังกฤษประสบทั้งความก้าวหน้าและปัญหาในด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มาพร้อมกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมนั้น ประเทศก็ต้องประสบปัญหาด้านต่างประเทศเมื่ออาณานิคมในอเมริกาเคลื่อนไหวเพื่อปลดแอกตนเองจากการปกครองของอังกฤษ ความขัดแย้งระหว่างประเทศแม้กับอาณานิคมเริ่มต้นในปี 1765 เมื่อสมาคมอาณานิคมอเมริกัน (American

Colonial Society) ปฏิเสธอำนาจของรัฐสภาอังกฤษในการเก็บภาษีและออกกฎหมายที่ใช้บังคับอาณานิคมอเมริกันโดยที่ไม่มีตัวแทนของอาณานิคมในรัฐสภา หลังจากนั้น การต่อต้านอำนาจการปกครองของอังกฤษในรูปแบบต่างๆ ก็เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ที่เรียกว่า The Boston Tea Party ในปี 1773 ซึ่งผู้รักชาติชาวอาณานิคมได้ปลอมตัวเป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิมอเมริกันแล้วปีนขึ้นไปบนเรือสินค้าที่จอดอยู่ในอ่าวบอสตันและโยนหีบบรรจุชา 342 หีบลงทะเล ชาเหล่านี้เป็นชาที่ถูกเก็บภาษีโดยรัฐสภาอังกฤษและเป็นผลผลิตของบริษัทอินเดียตะวันออก (East India Company) ที่ถูกส่งมาจำหน่ายยังดินแดนอาณานิคมเพื่อเป็นการช่วยด้านการค้าแก่บริษัทอินเดียตะวันออก อังกฤษจึงเข้มงวดกับอาณานิคมมากขึ้นโดยการออกกฎหมายที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติบีบบังคับ” (Coercive Acts) ในปี 1774 เพื่อบังคับใช้ในดินแดนแมสซาชูเซตส์ การบีบบังคับด้านกฎหมายตามมาด้วยการปะทะกันด้วยกำลังระหว่างทหารอังกฤษกับผู้รักชาติชาวอาณานิคมอเมริกัน ซึ่งเริ่มขึ้นที่เมืองเล็กซิงตัน (Lexington) และเมืองคองคอร์ด (Concord) ในเดือนเมษายน 1775 การปะทะกันได้ขยายขึ้นเป็นสงครามระหว่างกลุ่มผู้รักชาติ (Patriots) กับฝ่ายอังกฤษและกลุ่มจงรักภักดีต่อเมืองแม่ (Loyalists) ซึ่งลูกหลานเป็นสงครามปฏิวัติอเมริกัน กลุ่มผู้รักชาติประกอบด้วย 13 อาณานิคมซึ่งรวมตัวกันขึ้นเป็นสภาสูงชื่อรัฐสภาแห่งทวีป (Continental Congress) ที่รวบรวมอำนาจจากรัฐอาณานิคมทั้งหลายและปราบปรามกลุ่มจงรักภักดี รัฐสภาแห่งทวีปได้ก่อตั้งกองทัพแห่งทวีป (Continental Army) นำโดยนายพลจอร์จ วอชิงตัน (George Washington) เพื่อต่อสู้กับกองทัพอังกฤษ สภาสูงแห่งทวีปได้ประกาศว่า การปกครองของพระเจ้าจอร์จที่ 3 แห่งประเทศอังกฤษเหนืออาณานิคมเป็นการปกครองของทรราชและเป็นการเข้ามาล่วงล้ำสิทธิของชาวอาณานิคม จึงได้ประกาศตนเป็นอิสระจากการปกครองของอังกฤษในเดือนกรกฎาคม 1776 ความขัดแย้งในรูปการใช้กำลังระหว่างกองทัพอังกฤษและดินแดนที่อังกฤษถือว่าเป็นอาณานิคมดำเนินต่อไป จากมุมมองของกษัตริย์อังกฤษ พระเจ้าจอร์จที่ 3 ทรงถือว่าการปล่อยปละละเลยของฝ่ายอังกฤษทำให้ฝ่ายอเมริกันถือว่าอังกฤษอ่อนแอ และทรงเชื่อว่าการรบกับฝ่ายอาณานิคมเป็นการปกป้องรัฐธรรมนูญอังกฤษจากพวกฉวยโอกาสแทนที่จะทรงตระหนักว่าพวกรักชาติเหล่านี้กำลังปกป้องสิทธิโดยชอบธรรมของพวกเขาเอง จากความขัดแย้งนี้ กองทัพอังกฤษ

ถูกบังคับให้ถอนกำลังออกจากบอสตันในปี 1776 และถูกล้อมในนครนิวยอร์ก ตลอดเวลาจนสิ้นสุดสงคราม กองทัพอีกส่วนถูกเข้ายึดครองในสมรภูมิตาโตกา (The Battle of Saratoga) ในปลายปี 1777 และหลังจากนั้น ฝรั่งเศสได้เข้าร่วมกับฝ่ายอเมริกันอย่างเปิดเผยเมื่อสงครามขยายไปทางดินแดนทางด้านใต้ในรัฐเซาธ์แคโรไลนาซึ่งกองทัพอังกฤษสามารถยึดได้แต่ไม่สามารถครอบครองได้เนื่องจากขาดกำลังพล ในปี 1781 กองทัพผสมอเมริกันและฝรั่งเศสสามารถมีชัยชนะเหนือกองทัพอังกฤษที่เมืองยอร์กทาวน์ (Yorktown) ถือว่าเป็นการสิ้นสุดสงครามปฏิวัติอเมริกัน การลงนามในสนธิสัญญาปารีสในปี 1783 เป็นเครื่องยืนยันว่าอเมริกาเป็นชาติใหม่ที่แยกออกจากจักรวรรดิอังกฤษโดยสมบูรณ์

ความขัดแย้งระหว่างอาณานิคมกับจักรวรรดิอังกฤษเป็นหัวข้อถกเถียงและอภิปรายของนักคิด นักเขียน และนักกิจกรรมทางการเมืองจำนวนมากในบรรดาบุคคลเหล่านั้นย่อมมีกวีแนวโรแมนติกอังกฤษรวมอยู่ด้วย กวีหัวก้าวหน้าเช่นเบลค เห็นความสำคัญของอิสรภาพและความเสมอภาคของผู้คนในสังคม เขาได้ชี้ให้เห็นว่าอิสรภาพจากการถูกปกครองโดยผู้มีอำนาจเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา แต่ขณะเดียวกันก็เป็นของใหม่ การจะได้มาซึ่งอิสรภาพย่อมมีความเจ็บปวดควบคู่กันมาด้วย ในบทกวี “A Song of Liberty” เบลคนำเสนอการเกิดขึ้นของอิสรภาพโดยผ่านภาพการถือกำเนิดของเด็กทารกเมื่อผู้เป็นแม่ครวญครางด้วยความเจ็บปวดในขณะที่ให้กำเนิด ณ ที่นี้เบลคได้ใช้กรอบของเรื่องปรัมปราที่เขาสร้างขึ้น แม่ที่ร้องครวญครางนี้ (The Eternal Female) นี้คือเอนิธาร์มอน (Enitharmon) ผู้เป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งด้านจิตวิญญาณ จากสามีนามว่า ลอส (Los) ผู้เป็นสัญลักษณ์ของสัญชาติญาณด้านการกวี นางได้ให้กำเนิดแก่ ออร์ค (Orc) ผู้เป็นสัญลักษณ์ของจิตวิญญาณแห่งการกบฏ เบลคถือว่าออร์คเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งที่จะทำให้มนุษย์เป็นอิสระจากการกดขี่ข่มเหง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด

อิสรภาพมิใช่สิ่งที่จะเกิดขึ้นโดยไม่ผ่านความเจ็บปวด ในทำนองเดียวกับมารดาและทารกเกิดใหม่ต้องประสบความเจ็บปวด อิสรภาพได้รับการเปรียบเทียบกับทารกเกิดใหม่ที่ท้าทายอำนาจเก่าที่อยู่ในรูปของกษัตริย์และเหล่าขุนนางผู้ร่ำรวย ผู้อ่านจะเห็นความแตกต่างระหว่างทารกที่สุกสว่างไป

ด้วยแสงไฟ (“The fiery limbs the flaming hair, shot like the sinking seen into the western sea.” l.21) กับอำนาจเก่าที่ไร้พลังขับเคลื่อน แต่สูงวัยและใช้อำนาจและอาวุธเพื่อประหัตประหารผู้ต่อต้าน (“The jealous king: his grey/brow’d counsellors, thunderous warriors, curl’d veterans, among/helms, and shieds, and chariots, horses, elephants: banners,/castles, slings, and rock,” ll.24-27) ภาพของผู้มีอำนาจไม่แตกต่างจากภาพของพระเจ้ากับบัญญัติ 10 ประการ (“he promulgates his ten commands” l.33) อิสราภาพในรูปของทารกเกิดใหม่ได้ทำลายกฎเกณฑ์และบัญญัติที่ให้อำนาจแก่คนบางกลุ่มและไร้ความยุติธรรมแก่คนทั่วไป (“stamps the stony law to dust,” l.37) จากนั้นผู้คนจะสามารถแข่งขันกับการล่มของจักรวรรดิ (“Empire is no more!” l.39)

จะเห็นได้ว่าเบลคแสดงเป็นนัยว่า อิสราภาพจะต้องมากับยุคใหม่และสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของยุคเก่าต้องถูกล้มล้างให้สิ้นแม้กระทั่งศาสนาที่เขาสรุปไว้ในบทร้องประสาน (chorus) ว่า

*Let the Priests of the Raven of dawn,
no longer in deadly black,
with hoarse not curse the sons of joy.
Nor his accepted brethren,
whom tyrant, he calls free:
lay the bound or build the roof. Nor/
pale religious letchery call that virginity,
that wishes but acts not!
For every thing that lives is Holy.*

(“A Song of Liberty,” ll.40-44)

สถาบันศาสนาถูกวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาที่สุดในบทร้องประสานนี้ เพราะแทนที่จะเป็นแหล่งของความรักและความเมตตาปราณีแก่มวลมนุษย์ และสรรพสัตว์กลับเป็นพวกหน้าไหว้หลังหลอกอำพรางตนเองในเสื้อคลุมของนักบวชแต่ไม่ทำอะไรเพื่อผู้ด้อยโอกาสกว่า แต่นับแต่นี้เป็นต้นไป ทุกสรรพสิ่ง

ไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์จะเท่าเทียมกันเพราะสิ่งมีชีวิตทั้งมวลเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ (มิใช่เพียงแค่มนุษย์แต่เพียงเท่านั้น)

อีกสิ่งหนึ่งที่พึงสังเกตในบทกวี “A Song of Liberty” ก็คืออิสรภาพที่เพลงดังกล่าวเป็นสิ่งที่ได้ยื่นกันทั่วไปไม่ว่าจะในอเมริกาที่พยายามแยกตัวเป็นอิสระจากอังกฤษ ขบวนการต่อต้านทางการเมืองในฝรั่งเศสที่จะพัฒนาเป็นการปฏิวัติฝรั่งเศส หรือการที่สเปนพยายามปลีกรัฐจากอิทธิพลของศาสนจักรคาทอลิกในโรมเป็นต้น

ในขณะที่ “A Song of Liberty” เฉลิมฉลองจิตวิญญาณแห่งอิสรภาพ โดยมีการอ้างถึงความพยายามต่อสู้เพื่อความเป็นอิสระจากการปกครองของผู้มีอำนาจ เบลคมิได้กล่าวถึงการต่อสู้ของประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ ผู้อ่านรับรู้ว่าบทกวีบทนี้สนับสนุนให้ผู้คนปลดปล่อยตนเองจากการปกครองของชนชั้นสูงในสังคม เพราะมนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นชนชั้นใดย่อมมีความเสมอภาคในความเป็นมนุษย์ด้วยกัน

บทกวี “America: A Prophecy” เป็นบทกวีบทแรกที่เบลคใช้คำว่า “Prophecy” เป็นชื่อของบทกวี ถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนในรูปแบบกวีนิพนธ์ของเบลค ในช่วงต้นของการเป็นกวี เขาจะเขียนบทกวีในรูปคิตกานท์ (lyric) ซึ่งเป็นการรำพันความในใจของเขาเอง ไม่ว่าจะเป็นผลงาน Poetical Sketches Songs of Innocence หรือ Songs of Experience การเขียนบทกวีในรูปแบบของ “Prophecy” เบลคจะใช้เรื่องปรัมปรา (myth) ที่เขาคิดขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นเหตุการณ์ปัจจุบัน (Holloway 37)

ในบทกวี “America: A Prophecy” นี้ เบลคใช้ความขัดแย้งระหว่างจักรวรรดิอังกฤษกับอาณานิคมอเมริกันเป็นเนื้อหาเพื่อแสดงการสนับสนุนให้ผู้คนต่อต้านอำนาจการปกครองโดยไม่ชอบธรรมจากนอกประเทศ การเผชิญหน้าระหว่างเจ้าอาณานิคม (“The Prince of Albion” หรือ “The King of England” ซึ่งหมายถึง พระเจ้าจอร์จที่ 3) กับผู้นำฝ่ายอาณานิคมที่เห็นด้วยกับการขัดขืนต่อต้านอำนาจของผู้ปกครอง ได้แก่ จอร์จ วอชิงตัน เบนจามิน แฟรงกลิน (Benjamin Franklin) และทอมัส เพน (Thomas Paine) เป็นอาทิ ในบรรดาผู้ต่อต้านอำนาจจักรวรรดิอังกฤษ เพนเป็นบุคคลที่น่าสนใจมากที่สุด

สำหรับผู้เขียน เขาเป็นชาวอังกฤษโดยกำเนิด มาจากครอบครัวผู้นับถือลัทธิ
เควคเคอร์ เป็นนักเขียนบทความและหนังสือ โดยเฉพาะเรื่องราวด้านการเมือง
และเป็นผู้ก่อกำเนิดวรรณกรรมที่สนับสนุนให้ใช้การปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนการปกครอง
เขาเดินทางมายังอาณานิคมอเมริกาในปี 1774 และเข้าร่วมกับกลุ่มรักชาติเพื่อ
ต่อต้านอำนาจอังกฤษ ผลงานของเขาเช่น The American Crisis เป็นรวม
บทความสนับสนุนการปฏิวัติอเมริกัน โดยเขาโต้แย้งว่าเป็นความชอบธรรมโดย
ธรรมชาติของอาณานิคมอเมริกาที่จะปลิดตัวจากอังกฤษ

เบลคเริ่มต้นบทกวีโดยเสนอภาพของ จอร์จ วอชิงตัน แม่ทัพอาณานิคม
อเมริกาพร้อมทั้งผู้นำอื่นๆประชุมพร้อมกันเพื่อต่อต้านอังกฤษ

*Piercing the souls of warlike me,
who rise in silent night,
Washington, Franklin, Paine & Warren,
Gates, Hancock & Green;
Meet on the coast glowing with blood
from Albion fiery Prince.*

(“America: A Prophecy,” ll.3-5)

ในการประชุมดังกล่าว วอชิงตันบรรยายความน่าสะพรึงกลัวของผู้
ปกครองโดยผ่านภาพมัจจุร่ายที่พุ่งเข้ารุกรานอาณานิคมอเมริกา จึงเป็นการ
ชอบธรรมและชอบด้วยเหตุผลที่ชาวอาณานิคมจะร่วมกันต่อต้านอำนาจจาก
ภายนอกและสลัดแอกให้พ้นจากพวกเขา ธรรมชาติของเขาจะรับปฏิวัติของ
ชาวอาณานิคมต่อคำแรงเร้าชักชวนของวอชิงตันให้ต่อสู้ โดยเบลคบรรยายว่า

*The morning comes, the night decays,
the watchmen leave their stations;
The grave is burst, the spices shed,
the linen wrapped up;
The bones of death, the cov'ring clay,
the sinews shrunk & dry'd,
Reviving shake, inspiring move, breathing! awakening!*

*Spring like redeemed captives when their bonds and
bars are burst;*

(“America: A Prophecy,” ll.37-41)

ผู้คนที่ถูกจองจำประดุจทาสได้รับการเสนอโดยผ่านภาพ “redeemed captives” เมื่อพันธนาการและลูกกรงที่ขวางกั้นพวกเขาจากอิสรภาพได้เปิดออก และเบลคได้ย้ำความสามารถในการกำจัดอำนาจจักรวรรดิอีกว่า “Empire is no more” ความขัดแย้งระหว่างอำนาจจะสิ้นสุดลง (“now the Lion & Wolf shall cease”) ณ จุดนี้เบลคได้เน้นความสำคัญของจิตวิญญาณของการปฏิวัติ โดยใช้ตัวละครที่เขาใช้ในบทกวี “A Song of Liberty” อีกครั้ง นั่นคือออร์คซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งการปฏิวัติ ออร์คชี้ให้เห็นว่าการปฏิวัติเป็นการกระทำที่ยุติธรรมและน่ายกย่อง ออร์คท้าทายอำนาจเก่าไม่ว่าจะเป็นกษัตริย์หรือพระเจ้าตัวปลอมที่สนับสนุนชนบทรบเร่ที่ล้าหลังและเหตุผลที่มีได้ขึ้นอยู่กับเหตุผลที่แท้จริงซึ่งเบลคนำเสนอผ่านตัวละครชื่ออุไรเซน (Urizen) ออร์คสรุปภาพของพวกอาณานิคมรักชาติที่เดินแถวตามผู้นำเช่นวอชิงตันว่า

การที่ชาวอเมริกันในอาณานิคมจะเปลี่ยนเป็นพลเมืองที่มีอิสรภาพโดยสมบูรณ์ เบลคทำให้พวกเขาเดินผ่านกองไฟ กองไฟนี้มีใช้ไฟแห่งการทำลายล้างแต่เป็นกองไฟที่ชำระล้างให้บริสุทธิ์ ทำให้พวกเขาปราศจากมลทินและแข็งแกร่งประดุจเงินหรือทองที่ผ่านการหลอมเพื่อขึ้นรูปเป็นวัตถุที่แข็งแกร่งและเปล่งประกาย การใช้ภาพลักษณ์ของไฟเพื่อการชำระล้างให้บริสุทธิ์อาจมาจากความเชื่อทางศาสนาเกี่ยวกับไฟเพื่อชำระล้าง และอาจจะมาจากการประสบการณ์ตรงของเบลคเอง ในฐานะประติมากร เขาจำหลักภาพของบทกวีที่เขาเขียนขึ้นบนแผ่นโลหะ กว่าที่เขาจะจำหลักภาพแต่ละภาพให้เสร็จ เขาจะต้องใช้ไฟเพื่อหลอมแผ่นโลหะและใช้ค้อนตีขึ้นรูปจนเป็นภาพศิลปะได้ สิ่งนี้แสดงเป็นนัยว่าในทำนองเดียวกับงานศิลปะที่ต้องผ่านความร้อนและแรงที่เกิดจากการตีเพื่อขึ้นรูป การปฏิวัติเพื่อให้ได้มาซึ่งอิสรภาพก็ต้องผ่านความรุนแรงและการหลอมให้บริสุทธิ์ด้วยไฟเช่นเดียวกัน

หลังจากการปฏิวัติ ดินแดนที่เดิมเป็นอาณานิคมของอังกฤษได้ถูกเปลี่ยนให้ปกครองโดยระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญที่เขียนขึ้น

เพื่อใช้ปกครองประเทศได้รวมเอาสิทธิของพลเมืองไว้ด้วย แนวคิดเรื่องเสรีภาพ สิทธิของปัจเจกบุคคล ความเสมอภาคของประชาชน การต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวงถือว่าเป็นคุณธรรมหลักของสาธารณรัฐใหม่นี้ การท้าทายประเทศในโลกเก่าและความสำเร็จในการก่อตั้งประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยโดยรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งเป็นตัวอย่งให้ประเทศอาณานิคมอื่น ตระหนักว่าสามารถจะหลุดพ้นสภาวะดังกล่าวและเป็นประเทศปกครองตนเองโดยรัฐบาลที่มาจากผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งได้ บางประเทศได้เรียนรู้ที่จะจัดระบบการปกครองแบบเก่าโดยใช้การปฏิวัติในการเปลี่ยนประเทศที่ปกครองโดยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นารปกครองแบบสาธารณรัฐ หนึ่งในประเทศที่ผ่านประสบการณ์ด้านการเมืองดังกล่าวคือประเทศฝรั่งเศส การปฏิวัติฝรั่งเศสและผลพวงจากการปฏิวัติเกิดขึ้นระหว่างปี 1789-1799 ซึ่งครอบคลุมระยะเวลาถึง 10 ปี

การปฏิวัติฝรั่งเศสกับกวียุคโรแมนติกอังกฤษ

พัฒนาการของงานเขียนแนวโรแมนติกอังกฤษเกิดขึ้นพร้อมๆ กับเหตุการณ์ต่างๆ ในยุคปฏิวัติฝรั่งเศส นักเขียนอังกฤษในยุคนั้นจึงได้พบเห็นเหตุการณ์ที่นำไปสู่การปฏิวัติโดยผ่านประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม กวียุคโรแมนติกอังกฤษเช่น เว็ดสเวิร์ท ได้เดินทางไปฝรั่งเศสในปี 1792 ท่ามกลางกระแสการปฏิวัติและในระหว่างนั้นเขาได้มีความสัมพันธ์กับหญิงสาวชาวฝรั่งเศสชื่อแอนเนตต์ วาลอง (Annette Valon) และมีบุตรสาวนอกสมรสด้วยกัน 1 คน ความวุ่นวายหลังจากการล้มระบอบปกครองด้วยกษัตริย์ทำให้ เว็ดสเวิร์ท ผิดหวังกับการปฏิวัติฝรั่งเศสและเดินทางกลับอังกฤษและเขารับรู้เรื่องบุตรสาวเมื่อเขากลับถึงอังกฤษแล้ว

สาเหตุที่นำไปสู่การปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองของฝรั่งเศสมีหลายประการ ผู้คนตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมกันด้านสังคมและเศรษฐกิจที่มีมากขึ้นทุกที ในขณะที่ปรัชญาเมธีนักคิด นักเขียนตัวอย่างเช่น ฌอง จาคส์ รูสโซ (Jean Jacques Rousseau 1712-78) ได้ผลิตงานเขียนมากมายที่เกี่ยวกับสิทธิของพลเมืองและรูปแบบของรัฐบาลที่เป็นอุดมคติ

หนังสือสัญญาประชาคมหรือ Social Contract ของเขาทำให้สังคมตระหนักว่าในสังคมที่ดูเหมือนมีเสรีภาพแต่พันธนาการพบได้ทุกแห่งหน ทำให้มีผู้หันมามองสภาพของฝรั่งเศสในขณะนั้นและหาหนทางเปลี่ยนแปลงแก้ไข เศรษฐกิจของฝรั่งเศสอยู่ในสภาพเป็นหนี้สินซึ่งรัฐบาลก่อขึ้นจากการเข้าสงคราม 7 ปี (Seven Years' War: 1756-1763) ซึ่งฝรั่งเศสร่วมกับออสเตรียและรัสเซียรบกับ ปรุสเซียซึ่งมีอังกฤษเป็นพันธมิตร สงครามสงบลงโดยรัสเซียยังคงรักษาดินแดนในครอบครองไว้ได้ และในการรบทางทะเลระหว่างฝรั่งเศสกับอังกฤษนั้น อังกฤษสามารถแผ่อำนาจไปยังอินเดียและอเมริกาได้ สงครามอีกครั้งที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทางการเงินแก่ฝรั่งเศสก็คือการเข้าสนับสนุนอาณานิคมอเมริกาให้สามารถปลดแอกจากโลกเก่าได้ แต่ฝรั่งเศสไม่ได้ผลประโยชน์อันใดจากการนี้เลย มีแต่เสียค่าใช้จ่ายในการร่วมรบ และเพื่อเป็นการฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจให้รัฐดำรงอยู่ได้ รัฐจึงเพิ่มการเก็บภาษีซึ่งทำให้ประชาชนทั่วไปไม่พอใจมากขึ้น ในด้านการทำเกษตรกรรม ผลผลิตทางการเกษตรลดต่ำลงติดต่อกันหลายปีทำให้ข้าวยากหมากแพงและขาดแคลนอาหาร คนยากจนแค้นเคืองกับสิทธิพิเศษที่ชนชั้นขุนนางและบุคคลในวงการศาสนาได้รับ จึงมีการเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมให้เป็นสังคมแบบอุดมคติที่ทุกคนเท่าเทียมกัน ในเดือนพฤษภาคม 1789 มีการก่อตั้งสมานิติบัญญัติชื่อ สภานานันดร (Estates General) ประกอบด้วย ฐานันดร 3 กลุ่ม คือ ฐานันดรที่ 1 เป็นสมาชิกของสถาบันทางศาสนา ฐานันดรที่ 2 เป็นสมาชิกของชนชั้นขุนนางและฐานันดรที่ 3 เป็นชายชาวฝรั่งเศสโดยกำเนิดอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไปและต้องเสียภาษี ฐานันดรที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดและมีบทบาทสำคัญในการนำมวลชนเข้าโจมตีคุกบาสตีย์ (Bastille) ในเดือนกรกฎาคม 1789 จากนั้นมีการประกาศสิทธิของบุคคลและประชากร (the Declaration of the Rights of Man and of the Citizen) ในเดือนสิงหาคม สตรีฝรั่งเศสได้เดินขบวนไปยังพระราชวังแวร์ซายส์และกดดันให้ราชสำนักฝรั่งเศสย้ายกลับไปยังกรุงปารีสในเดือนตุลาคม สิ่งที่สำคัญที่สุดหลังจากการลุกฮือขึ้นต่อสู้ของประชาชนก็คือการล้มเลิกระบอบศักดินา ดังนั้นระบอบการปกครองที่มีกษัตริย์เป็นประมุขจึงถูกล้มเลิก รวมทั้งบรรดากฎหมายและอภิสิทธิ์ต่างๆ ที่ตกทอดมาจากระบอบเก่าก็ถูกยกเลิกไปด้วย คำขวัญ “เสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ” (“Liberté égalité, fraternité”) เป็นสัญลักษณ์สำคัญของการปฏิวัติครั้งนี้ ประชาชนตั้งความหวัง

ว่าสังคมฝรั่งเศสจะบรรลุสิ่งที่เขียนไว้เป็นคำขวัญ ในเดือนกันยายน ฝรั่งเศสได้ประกาศตนเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบสาธารณรัฐประชาธิปไตย เป็นสังคมที่เป็นอิสระจากกฎเกณฑ์ทางศาสนา สิทธิของพลเมืองมิได้ถูกจำกัดอยู่แค่เพียงชาวฝรั่งเศสแต่หมายรวมเอาชาวอียิปต์และคนผิวสีด้วยไม่กี่เดือนหลังจากนั้นพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 ก็ถูกประหารชีวิตในเดือนมกราคม 1793 แต่การปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยมิได้นำความสงบสุขมาสู่ประเทศดังที่คาดหวัง มีการแย่งชิงอำนาจ ความขัดแย้งภายในนำไปสู่การมีอำนาจของมักซิมีลีออง โรเบสปีแอร์ (Maximilien Robespierre) และพวกจาโคแบ็ง (Jacobins) ซึ่งควบคุมคณะกรรมการเพื่อความปลอดภัยแห่งสาธารณะ (The Committee of Public Safety) ได้ใช้อำนาจในการจัดการคู่ขัดแย้ง โดยเฉพาะพวกจิรงแต็ง (Girondin) ผู้นำพวกจิรงแต็งถูกจับเป็นจำนวนมาก และศัตรูของโรเบสปีแอร์ได้ถูกกำจัดโดยการประหารชีวิตด้วยกิโยติน กล่าวกันว่ามีคนถึง 16,594 คนถูกตัดศีรษะด้วยกิโยตินด้วยข้อกล่าวหาว่ามีส่วนในกิจกรรมเพื่อต่อต้านการปฏิวัติ มีผู้ถูกจำคุกด้วยข้อหาดังกล่าวถึง 40,000 คน และเชื่อกันว่าในที่สุดนักโทษดังกล่าวจำนวนมากถูกประหารชีวิตโดยไม่มีการไต่สวนคดีหรือบ้างเสียชีวิตในระหว่างถูกดำเนินคดี การประหารชีวิตดังกล่าวรู้จักกันในนามของ “ยุคแห่งความน่าสะพรึงกลัว” (the Reign of Terror) เกิดขึ้นระหว่างปี 1793-1794 หลังจากการนองเลือดในยุคนี้ ฝรั่งเศสยังต้องพินาศกับความยุ่งยากทางการเมืองอีก เมื่อประเทศอยู่ภายใต้การปกครองของคณะผู้นำที่เรียกว่า The Directory ในปี 1795 ซึ่งคณะผู้นำชุดนี้เลื่อนการเลือกตั้ง นำประเทศไปสู่ความไม่มั่นคงทางการเงินจากการเข้าทำสงครามกับต่างชาติและการตามล่าพระในนิกายคาทอลิก สมาชิกของคณะ Directory ถูกกล่าวหาเรื่องการฉ้อราษฎร์บังหลวง ในที่สุดก็ต้องสิ้นสุดลงโดยการรัฐประหาร นำโดยนโปเลียน โบนาปาร์ต (Napolion Bonaparte) ในปี 1799 นโปเลียนกลายเป็นวีรบุรุษของประเทศ เขาได้จัดการปกครองประเทศโดยใช้ระบบยุทธการปกครองประเทศ (Consulate) ในช่วงปี 1799-1804 ได้รับความนิยมจากการขยายอำนาจทางทหาร ระบบนี้ทำให้นโปเลียนสถาปนาฝรั่งเศสเป็นจักรวรรดิ เรียกว่าจักรวรรดิที่ 1 และก่อสงครามเป็นวงกว้างขึ้นที่เรียกว่าสงครามนโปเลียน (The Napoleonic Wars)

ดังนั้นจากการปฏิวัติฝรั่งเศสที่เกิดขึ้นด้วยความคาดหวังว่าประเทศจะเปลี่ยนเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนจะมีสิทธิมีเสียงในการปกครองและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ตามคำขวัญของการปฏิวัติ กลับกลายเป็นว่าประเทศต้องอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิที่นำโดยนโปเลียน โบนาปาร์ต ทหารหนุ่มที่ความทะเยอทะยานและความสามารถในการรบผลักดันให้เขาก้าวสู่อำนาจสูงสุดของประเทศและดำรงตำแหน่งจักรพรรดิฝรั่งเศสระหว่างปี 1804-1815

เหตุการณ์ทางการเมืองที่ดำเนินอยู่ในฝรั่งเศสย่อมไม่คลาดสายตาชาวอังกฤษไปได้ ด้วยความเชื่อและศรัทธาในสิทธิเสรีภาพของบุคคลและความเสมอภาคของทุกคนในสังคม กวีแนวโรแมนติกอังกฤษที่ผลิตผลงานในระยะเวลาดี๋ยวกกับการเกิดปฏิวัติฝรั่งเศสย่อมสนับสนุนผู้ที่พยายามขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและอำนาจอันไม่ชอบธรรม หัวใจสำคัญของการปฏิวัติคือการนำไปสู่ความสงบสุขของประชาชนในชาติ แต่กวีเหล่านั้นต้องผิดหวังกับการปฏิวัติครั้งนี้เพราะสิ่งที่ตามมาก็คือ ความสับสนด้านการเมือง การนองเลือด สภาพทางเศรษฐกิจที่ไม่กระเตื้องขึ้นและในที่สุดประเทศก็กลับไปสู่สภาพเดิมคือต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของคนเพียงคนเดียว หรือคนบางกลุ่มเพียงเท่านั้น

กวีแนวโรแมนติกอังกฤษรุ่นแรกทั้ง 3 คนได้เขียนถึงการปฏิวัติฝรั่งเศสในแนวเดียวกันคือเริ่มแรกพวกเขายินดีที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงในฝรั่งเศสด้วยการถอนรากถอนโคนระบบเก่าด้วยความร่วมมือร่วมใจของมวลชน แต่เมื่อเวลาผ่านไป พวกเขาก็ตระหนักว่าการเปลี่ยนแปลงไม่ได้นำมาซึ่งความสงบสุข แต่เป็นการเปลี่ยนผ่านอำนาจจากมือคนกลุ่มหนึ่งไปสู่คนอีกกลุ่มหนึ่งเพียงเท่านั้น

ในส่วนหนึ่งของบทกวี “Visions of the Daughters of Albion” เบลคได้บรรยายเสียงเรียกร้องของประชาชนทั่วไปถึงผู้มีอำนาจในสังคม ไม่ว่าจะเป็นขุนนางหรือพระในศาสนาให้เลิกการกดขี่ข่มเหงผู้ที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม โดยตั้งความหวังไว้ว่า

... Her nobles shall hear and shall weep, and put off
The red robe to terror, the crown of oppression, the

*shoes of contempt and unbuckle
The girdle of war from the desolate earth; then the
Priest in his thund'rous cloud
Shall weep, bending to earth embracing the valleys,
and putting his hand to the plow,
Shall say, no more I curse thee; but now they will
bless thee:*

(“Visions of the Daughters of Albion,” ll.24-31)

ในทำนองเดียวกัน ในตอนต้นของบทกวี “The French Revolution” (คาดว่าแต่งขึ้นในปี 1791 แต่ไม่ได้รับการตีพิมพ์จนถึงปี 1913) เบลคเขียนไว้ว่าผลงานนี้จะประกอบด้วยบทกวี 7 เล่ม แต่เท่าที่ปรากฏ มีเพียงหนึ่งเล่ม สันนิษฐานว่าเบลคเขียนไม่เสร็จมิใช่ทำลายส่วนที่เหลือทิ้ง) เบลคได้เริ่มต้นด้วยการบรรยายสภาพการปกครองและเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ก่อนการปฏิวัติผ่านสภาพความเจ็บป่วยว่า

*The dead brood over Europe, the cloud and vision
descends over cheerful France;
O cloud well-appointed Sick, sick: the Prince on his
couch, wreath'd in dim
And appalling mist; his strong hand outstretch'd,
from his shoulder down the bone
Runs aching cold into the scepter too heavy for mortal
grasp. No more
To be swayed by visible hand, nor in cruelty bruise
the mild flourishing mountains.
Sick the mountains, and all their vineyards weeps, in
the eyes of the kingly mourner;
Pale is the morning cloud in his visage. Rise, Necker:
the ancient dawns call us*

*To awake from slumbers of five thousand years. I
awake, but my soul is in dreams;
From my window I see the old mountains of France,
like aged men, fading away*

(“The French Revolution,” ll.116-124)

เบลคเล่าประวัติศาสตร์ช่วงการปฏิวัติฝรั่งเศสตามความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นความล้มเหลวในการปกครองของกษัตริย์ ความผิดพลาดในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของจาส์ เน็คเกอร์ (Jacques Necker) เสนาบดีกระทรวงการคลังที่ทำให้มีการเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนทั่วไปไม่พอใจมากขึ้นทุกที จนกระทั่งบุกเข้ายึดคุกบาสตีย์และยกเลิกระบอบกษัตริย์ในที่สุด สิ่งที่น่าสนใจในผลงานของเบลคชิ้นนี้คือวิธีการเล่าเรื่อง การใช้ผู้เล่าเรื่อง “I” เพื่อเล่าเหตุการณ์ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นโดยบรรยายว่า “To awake from slumbers of five thousand years, I/awake, but my soul is in dreams;” (l.123) ดังนั้นเหตุการณ์ปัจจุบันจึงได้รับการนำเสนอผ่านบรรยากาศของเรื่องเล่าในอดีตอันไกลโพ้น ผู้เล่าถูกปลุกจากภวังค์ในอดีตเพื่อเล่าสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นซึ่งเต็มไปด้วยความหวังที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหลังจากการปฏิวัติ

เป็นที่น่าเสียดายว่า เบลคเขียนเล่มที่ 1 จบเท่านั้น ผู้อ่านจึงไม่ทราบความคิดเห็นของเบลคต่อผลของการปฏิวัติที่แทนที่จะนำมาซึ่งสันติสุขและระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยที่ยั่งยืนกลับกลายเป็นการนำมาซึ่งจักรวรรดิฝรั่งเศสอีกครั้ง

เวดสเวิร์ทได้เขียนถึงการปฏิวัติฝรั่งเศสในผลงานชิ้นยาวของเขาชื่อ The Prelude ซึ่งถือว่าเป็นบทกวีที่แสดงถึงอัตชีวประวัติของเขา ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าเวดสเวิร์ทได้ใช้เวลาระยะหนึ่งในฝรั่งเศสในช่วงการปฏิวัติ เขาจึงมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าวและเขียนถึงการปฏิวัติฝรั่งเศสในเล่มที่ 9 10 และ 11 ของ The Prelude ซึ่งประกอบด้วยบทกวี 14 เล่ม ในเล่มที่ 9 เวดสเวิร์ทบรรยายประสบการณ์เมื่อไปพำนักในประเทศฝรั่งเศสในปี 1792 ตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เริ่มต้นด้วยความรือร้อที่จะต้องจากกรุงลอนดอนไปสู่กรุงปารีส ณ ที่นั่นเขาได้มีโอกาสชื่นชมกับสถาปัตยกรรมและ

สถานที่อันงดงาม หลังจากนั้นเขาก็ออกเดินทางไปต่างเมืองและที่นั่นเองเขาได้พบกับทหารและผู้รักชาติที่ต่อสู้ในการปฏิวัติฝรั่งเศส เขารู้สึกได้ถึงความชั่วร้ายของระบอบขุนนางและความรุ่งเรืองของระบอบสาธารณรัฐ เขาได้รู้จักกับมิเกล โบบูยส์ (Michel Beaupuis) ผู้เป็นสมาชิกของชนชั้นขุนนางแต่สนับสนุนการปฏิวัติและยกย่องสามัญชน ทั้ง 2 ได้พูดคุย และอภิปรายความซับซ้อนของทฤษฎีการปกครองและเห็นคุณค่าของการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีเสรีภาพในการใช้ชีวิต เวตสเวิร์ทเห็นคุณค่าของระบอบสาธารณรัฐ เขาได้ทำความถึงชีวิตในวัยเด็กในชนบทอังกฤษที่ได้หล่อหลอมความรักในอิสระเสรีและความเท่าเทียมกันให้แก่เขา การศึกษาก็ได้ช่วยสอนให้เขารู้จักจิตวิญญาณของระบอบสาธารณรัฐที่ทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน

... academic institutes

And rules, that they held something up to view
Of a Republic, where all stood thus far
Upon equal ground; that we were brothers all
In honour, as in one community,
Scholars and gentlemen; where, furthermore,
Distinction open lay to all that came,
And wealth and titles were in less esteem
Than talents, worth, and prosperous industry.

(“The Prelude,” IX, ll.223-230)

ภายหลัง เขาบรรยายว่าเมื่อนึกถึงอดีตเมื่อเขาอยู่ท่ามกลางไฟของการปฏิวัติเขารู้สึกเต็มต้นด้วยความรู้สึกอันท่วมท้นและดวงตาปริ้มไปด้วยน้ำตาเมื่อเห็นว่าไม่ว่าชายหรือหญิงก็ต้องเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อให้บรรลุสิ่งที่พวกเขาต่อสู้ทั้งสิ้น

In memory of the farewell of that time
Domestic severings, female fortitude
At dearest separation, patriot love
And self-devotion, and terrestrial hope,

Encouraged with martyr's confidence.

(“The Prelude,” IX, ll.269-273)

แต่เวดส์เวิร์ทก็ตระหนักดีว่าในที่สุดฝรั่งเศสก็ต้องพบกับสภาพบ้านเมืองที่ไม่มีเชื้อไม่มีแป มีแต่ความรุนแรงและการนองเลือดที่เกิดจากการยึดอำนาจของโรเบสปีแอร์ ดังที่เขาบรรยายความรู้สึกของเขาไว้ในเล่มที่ 10 เมื่อภาพของผู้บริสุทธิ์ต้องถูกทรมานและประหารชีวิตตามหลอนเขาเมื่อเขาพยายามข่มตาให้นอนหลับไว้ว่า

*... the hour of sleep
To me came rarely charged with natural gifts,
Such ghastly visions had I of despair
And tyranny, and implements of death:
And innocent victims sinking under fear,
And momentary hope, and worn-out player,
Each in his separate cell, or penned in crowds
For sacrifice, and struggling with forced mirth
And levity in dungeons, where the dust
Was laid with tears.*

(“The Prelude,” X, ll.400-410)

ดังนั้นศัตรูภายในของฝรั่งเศสก็คือกลุ่มคนที่ใช้อำนาจทางการเมืองและการทหารที่รวมขึ้นหลังจากขจัดอำนาจกษัตริย์ไปแล้วเกิดเป็นอำนาจทรราชขึ้นแทน ไม่มีรัฐบาลประชาธิปไตยดังที่คาดหวังไว้ ความวุ่นวายและการนองเลือดทำให้เวดส์เวิร์ทตัดสินใจกลับอังกฤษ และในเล่มที่ 11 เวดส์เวิร์ทได้แสดงความผิดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นในฝรั่งเศสเพราะนอกจากความวุ่นวายภายในประเทศแล้ว ฝรั่งเศสยังเปิดฉากทำสงครามกับต่างชาติในสมัยของนโปเลียน โบนาปาร์ตซึ่งนำฝรั่งเศสออกจากระบอบสาธารณรัฐมาสู่สถานภาพจักรวรรดิ ดังนั้นสาธารณรัฐจึงเป็นเพียงภาพในอุดมคติที่ไม่สามารถเปลี่ยนให้เป็นความจริงได้ เวดส์เวิร์ทบรรยายสถานภาพของฝรั่งเศสในฐานะผู้รุกรานไว้ว่า

*But now, become oppressors in their turn,
Frenchmen had changed a war of self-defence
For one of conquest, losing sight of all
Which they had struggled for:...*

(“The Prelude,” XI, ll.206-209)

เรามองเหตุการณ์นี้ด้วยโกรธและความผิดหวัง เขาไม่เข้าใจว่าเหตุใด
มนุษย์ที่สามารถจะเลือกได้กลับเลือกสิ่งที่ไม่เลวร้ายและกระทำการใดๆ ที่แสดง
ความเห็นแก่ตัวแต่เขาก็ไม่วิตกกังวลใจอีกทั้งไม่ละอายใจที่จะแสดงตนเป็น
ผู้สนับสนุนอิสรภาพเพราะเขาแสดงความมุ่งมั่นที่จะยังคงสนับสนุนให้มนุษย์
แต่ละคนมีเสรีภาพ ดังที่เขากล่าวไว้ว่า

*... I persued what seemed
A more exalted nature; wished that Man
Should start out of his earthy, worm-like state,
And spread abroad the wings of Liberty,
Lord of himself, in undisturbed delight
A noble aspiration!*

(“The Prelude,” XI, ll.250-255)

มนุษย์เราควรจะเริ่มต้นโดยเป็นตัวหนอนที่คลุกคลีอยู่กับพื้นดินที่เป็น
สัญลักษณ์ของความจริงที่เป็นพื้นฐานของชีวิต ก่อนที่จะพัฒนาเป็นผีเสื้อที่
โบยบินอย่างมีอิสระเสรี เป็นตัวของตัวเอง และมีความทะเยอทะยานอย่างสูงส่ง
ภาพลักษณ์ที่เวดสเวิร์ทเสนอแสดงเป็นนัยถึงความเปราะบางของเสรีภาพเช่น
กัน ในทำนองเดียวกับผีเสื้อที่มีสีสวยและโบกบินได้สูงและไกลแต่เปราะบาง
และถูกทำลายได้โดยง่าย เสรีภาพ/อิสรภาพ ก็ทำให้ผู้คนตื่นเต้นและปิติยินดี
เหมือนลอยล่องในอากาศ แต่เสรีภาพ/อิสรภาพก็อาจถูกทำลายได้โดยง่ายเช่น
กัน ถึงอย่างไรมนุษย์ก็ต้องไม่สิ้นหวัง

เช่นเดียวกับเบลคและเวดสเวิร์ท โคลริดจ์ก็เขียนถึงการปฏิวัติฝรั่งเศส
ไว้ใน “France: An Ode” ซึ่งโคลริดจ์ได้เริ่มต้นบทกวีโดยบรรยายอิสรภาพผ่าน

ภาพลักษณ์ของธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเมฆบนท้องฟ้า คลื่นในท้องทะเล ป่าที่
ระงมด้วยเสียงนกร้อง สิ่งต่างๆ ในธรรมชาติเหล่านี้ล้วนไม่อยู่คงที่แต่เคลื่อนไหว
ประดุจจิตวิญญาณแห่งเสรีภาพ ในบทที่ 2 โคลริดจ์บรรยายภาพการปฏิวัติ
ฝรั่งเศสผ่านภาพยักษ์ใหญ่กระเทิบเท้าประกาศกองว่าจะเป็นอิสระ เขามอง
กิริยาของยักษ์ใหญ่ด้วยความหวาดกลัวแต่ก็มีความหวัง แต่สิ่งที่น่าวิตกกังวล
ยิ่งกว่าคือเหล่าบรรดาจักรียุโรป รวมทั้งอังกฤษด้วยได้ประกาศทำสงคราม
กับฝรั่งเศส (ยักษ์ใหญ่) ด้วยความกลัวว่าการปฏิวัติจะขยายไปถึงประเทศของ
ตน โคลริดจ์ไกรธรัฐบาลของตนเองที่มีส่วนร่วมในการต่อต้านการปฏิวัติเพื่อให้
ได้มาซึ่งเสรีภาพของมวลชน เช่นเดียวกับเบลคที่เชื่อว่าเสรีภาพอาจได้มาจาก
การต่อสู้และความเจ็บปวด โคลริดจ์ก็เห็นว่าการนองเลือดและความวุ่นวาย
ทางการเมืองเป็นสิ่งที่รับได้ เขาบรรยายภาพยุคแห่งความน่าสะพรึงกลัว (The
Reign of Terror) ไว้ว่า

*Domestic treason, crushed beneath her fatal stamp,
Writhed like a wounded dragon in his gore;*

(“France: An Ode,” II, ll.15-16)

แต่เขาก็ไม่สิ้นหวัง เชื่อว่าความชาญฉลาดทำให้พวกเขาเรียนรู้จาก
ประสบการณ์ ในที่สุดความรักและความรื่นเริงจะกลับมาสู่ฝรั่งเศสอีกครั้งแต่
ความเข้าอกเข้าใจกับสถานการณ์ในฝรั่งเศสถูกทำให้เลือนหายไปเมื่อฝรั่งเศส
(โดยการนำของนโปเลียน โบนาปาร์ตผู้เปลี่ยนประเทศให้เป็นจักรวรรดิ) เริ่ม
รุกรานประเทศอื่น การกระทำของฝรั่งเศสเป็นการทำลายอุดมคติของเสรีภาพ
และเอกราชซึ่งชาวฝรั่งเศสได้เสียเลือดเนื้อเพื่อแลกมา การที่นโปเลียนรุกราน
สวิตเซอร์แลนด์ทำให้โคลริดจ์ผิดหวังกับผลพวงของการปฏิวัติ เขาได้ตั้งคำถาม
อย่างเย้ยหยันว่า

*O France, that mockest Heaven, adulterous, blind,
And patriot only in pernicious toils!
Are these thy boasts, Champion of human kind?
To mix with Kings in the low lust of sway,
Yell in the hunt, and share the murderous prey,*

*To insult the shrine of Liberty with spoils
From freemen torn; to tempt and to betray?*

(“France: An Ode,” III, ll.36-42)

สิ่งที่ทำให้โคลริดจ์ผิดหวังคือมนุษย์และการเลือกกระทำสิ่งที่ผิดแต่เขาไม่เคยผิดหวังในจิตวิญญาณของเสรีภาพที่เขาจะหาได้ในธรรมชาติ ดังนั้นเขาจึงไม่แตกต่างจากเวดสเวิร์ทที่พบว่าเสรีภาพ/อิสรภาพเป็นเพียงอุดมคติเท่านั้น มนุษย์ไม่สามารถทำให้เสรีภาพ/อิสรภาพเป็นนามธรรมได้ ทั้งเวดสเวิร์ทและโคลริดจ์จึงถอยห่างออกจากการมีส่วนร่วมสนับสนุนความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองดังกล่าว เวดสเวิร์ทได้หันเข้าหาธรรมชาติและใช้ธรรมชาติเป็นที่หลบภัยและเป็นเนื้อหาในบทกวีของตน และโคลริดจ์ได้หันเข้าหาสิ่งเหนือธรรมชาติและนำเสนอสิ่งนั้นในบทกวีของตน

ไม่ว่าทัศนคติของกวียุคโรแมนติกต่อการปฏิวัติทั้ง 3 ครั้งที่ได้อภิปรายในบทความนี้จะเป็นเช่นไร ผู้เขียนคิดว่ากวียุคโรแมนติกรุ่นแรกทั้ง 3 คนได้มีส่วนในการปฏิวัติกวีนิพนธ์อังกฤษในยุคนั้นและวางแบบแผนที่เป็นตัวอย่างให้กวีอังกฤษในยุคต่อมาด้วย

การปฏิวัตีด้านกวีนิพนธ์ในยุคโรแมนติกอังกฤษ

นอกจากเหตุการณ์สำคัญที่เปลี่ยนแปลงสังคมอังกฤษทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองจะมีผลต่องานประพันธ์ของกวียุคโรแมนติกแล้ว พวกเขาได้นำซึ่งความเปลี่ยนแปลงให้แก่วงวรรณกรรมอังกฤษไม่ต่างจากการปฏิวัติที่นำความเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคม เศรษฐกิจและการเมืองอังกฤษ ดังจะเห็นได้จากสิ่งที่กวีโรแมนติกในกลุ่มแรกได้นำเสนอในผลงานของเขา

ดังเช่นขบวนการวรรณกรรมอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิเสธสิ่งที่ใช้โดยนักประพันธ์ในขบวนการวรรณกรรมที่น่าหน้ามาก่อน ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดเนื้อหา รูปแบบการประพันธ์/ฉันทลักษณ์หรือลีลาการประพันธ์ ขบวนการวรรณกรรมแบบโรแมนติกก็ไม่ได้ยอมรับกฎเกณฑ์และอุดมคติของคตินิยมคลาสสิกใหม่ (Neo-Classicism) ที่เฟื่องฟูในปลายศตวรรษที่ 17 ถึงครั้งแรก

ของศตวรรษที่ 18 ได้แก่ จอห์น ไดรเด็น (John Dryden) อเล็กซานเดอร์ โป๊ป (Alexander Pope) แซมมวล จอห์นสัน (Samuel Johnson) และโอลิเวอร์ โกลด์สมิท (Oliver Goldsmith) เป็นอาทิ คตินิยมของนักประพันธ์แนวคตินิยมคลาสสิกใหม่นี้ยกย่องวิทยาการของกรีกและโรมัน นิยมแบบแผนประเพณีและกฎเกณฑ์แห่งงานศิลปะ ให้ความสำคัญต่อเหตุผลและวิจารณ์ญาณและถือว่า

*คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดในการสร้างงานวรรณกรรม
ทั้งร้อยแก้วและบทร้อยกรองคือความกลมกลืน
สัดส่วนที่พอเหมาะ ความสมดุลและข้อกำหนด
ต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความประสานสอดคล้องกัน
ระหว่างองค์ประกอบต่างๆของวรรณกรรม ด้วย
เหตุนี้นักเขียนกลุ่มคตินิยมคลาสสิกใหม่ จึงมุ่ง
ความถูกต้องตามแบบแผน ซึ่งเห็นได้ชัดเจนที่สุด
จากการนิยมใช้ฉันทลักษณ์แบบสัมผัสคู่วรรกรรม
(heroic couplet: คำแปลเดิมโดยผู้เขียน) อันมี
รูปแบบตายตัว*

(พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย, 283)

กวียุคโรแมนติกปลดปล่อยผลงานของตนจากความเข้มงวดของกฎเกณฑ์ด้านฉันทลักษณ์แบบสัมผัสคู่วรรกรรมโดยใช้รูปแบบกวีนิพนธ์ที่มีความผ่อนคลายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกวีนิพนธ์รูปแบบคีตกานท์ (Lyric) คังสแกนท์ (Ode) บทร้อยกรองซอนเนตแบบเชกสเปียร์หรือแบบสเปนเซอร์ บทร้อยกรองลำนำนิทาน (Ballad) กลอนเปล่าและบทร้อยกรองที่คิดขึ้นเพื่อทดลองใช้ในผลงานของตนเองโดยเฉพาะ ยิ่งไปกว่านั้น กวียุคโรแมนติกยังหันเหจากการใช้ภาษาทั่วไปใช้ภาษาที่ได้ยินได้ฟังในชีวิตประจำวันในยุคสมัยของผลงานประพันธ์ เพื่อแสดงความชื่นชมในธรรมชาติและชีวิตชนบท เพื่อแสดงความสนใจในบรรพกาล (Primitivism) รหัสสยลลัทธิ (mysticism) และสิ่งเหนือธรรมชาติ (the Supernatural) เพื่อนำเสนอจินตนาการที่โลดแล่นและอารมณ์สะเทือนใจ เพื่อแสดงความสนใจในสิทธิของมนุษย์และความเห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์และรวมถึงสรรพสิ่งในโลกนี้ด้วย

เมื่อกล่าวถึงกวีนิพนธ์แบบโรแมนติก สิ่งแรกที่ผู้อ่านจะนึกถึงคือธรรมชาติ เวสต์เวิร์ทและโคล-ริดจ์มีพื้นเพมาจากชนบทอังกฤษในแถบเลคดิสทริกต์ (Lake District) จึงไม่เป็นที่น่าสงสัยว่าธรรมชาติจะช่วยหล่อหลอมความรักในธรรมชาติและอิสรภาพที่ผู้คนได้รับเมื่ออยู่ใกล้ชิดธรรมชาติ ในบทกวี “The Tables Turned” เวสต์เวิร์ทได้เชิญชวนให้ผู้คนหันมาหาธรรมชาติและเรียนรู้จากสิ่งที่ธรรมชาติให้แก่มนุษย์

*She has a world of ready wealth,
Our minds and hearts to bless
Spontaneous wisdom breathed by health,
Truth breathed by cheerfulness.*

(“The Tables Turned,” ll.17-20)

ธรรมชาติเป็นประจักษ์ที่สอนสรรพสิ่งให้แก่มนุษย์ และเป็นประจักษ์ศาสนาที่ปลอบประโลมจิตใจเมื่อมนุษย์ตกอยู่ในความทุกข์โดยที่ไม่กีดกันว่าผู้นั้นจะเป็นหญิงหรือชาย เด็กหรือผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นยุคสมัยใด มีข้อแม้เพียงแต่ว่าผู้นั้นต้องเปิดใจรับคุณค่าความดีของธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้เห็นได้ชัดเจนในบทกวี “Lines Composed a Few Miles above Tintern Abbey, on Revisiting the Banks of the Wye during a Tour” ซึ่งเวสต์เวิร์ทสรรพหน้าที่ของธรรมชาติไว้ว่า

*... well pleased to recognise
In nature and the language of the sense
The anchor of my purest thoughts, the nurse,
The guide, the guardian of my thought, and soul
Of all my moral being. ...*

(“Tintern Abbey,” ll.107-111)

เวสต์เวิร์ทได้ชี้ให้เห็นพิษภัยที่เกิดจากการที่มนุษย์หันเหออกจากธรรมชาติและวุ่นอยู่กับการทำธุรกิจค้าขายในยุคที่ลัทธิทุนนิยมเริ่มที่จะเฟื่องฟูในบทซอนเนต “The World Is Too Much With Us”

*The world is too much with us; late and soon,
Getting and spending, we lay waste our powers:
Little we see in Nature that is ours,
We have given our hearts away, a sordid boon!*

(“The World Is Too Much With Us,” ll.1-4)

เขาได้เสนอแนะให้ผู้คนย้อนกลับไปหาอดีตอันไกลโพ้นเมื่อธรรมชาติ
ยังถูกควบคุมด้วยอำนาจของเทพในเทพปกรณัม

*Have sight of Proteus rising from the sea;
Or hear old Triton blow his wreathed horn.*

(“The World Is Too Much With Us,” ll 13-14)

การขยับองค์ของเทพแห่งสมุทรคือ ไพรตัสและการเป่าแตรของไตรตัน
ที่เป็นสัญญาณการมาถึงของเทพแห่งสมุทรแสดงเป็นนัยว่าธรรมชาติเป็นสิ่งที่
เคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ใช่สิ่งที่สงบนิ่ง ไม่เคลื่อนไหว ดัง
เช่นสระน้ำที่นิ่งที่รังแต่จะกลายเป็นน้ำเสียแต่เท่านั้น

ในขณะที่เวดสเวิร์ทใช้ธรรมชาติเป็นเนื้อหาของบทกวีของเขา โคลริดจ์
พอใจที่จะเสนอโลกเหนือธรรมชาติในบทประพันธ์ของตน แต่ในขณะเดียวกัน
เขาก็เสนอภาพของธรรมชาติที่แปรเปลี่ยนไปในทางโหดร้ายถ้ามนุษย์เข้าไป
ข้องแวะกับธรรมชาติอย่างไม่ถูกต้อง ดังที่เห็นได้จากประสบการณ์ของ The
Ancient Mariner ในบทกวีที่นำเสนอประสบการณ์ของตัวละครตัวนี้ชื่อ
“The Rime of the Ancient Mariner” ตัวละครดังกล่าวออกเดินทางไปยัง
ดินแดนอันไกลโพ้น การเดินทางเป็นไปด้วยดีประจักษ์ได้รับพรจากพระผู้เป็นเจ้า
เมื่อนกอัลบาทรอส (Albatross) มาเยือน จนวันหนึ่ง the Ancient Mariner
สังหารนกอัลบาทรอสโดยไม่มีเหตุผล ทำให้เขาและลูกเรือต้องผ่านความทุกข์
ทรมานอย่างแสนสาหัสจากภาวะอากาศและธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงและ
ความอดอยากหิวโหย ลูกเรือจึงนำซากนกแขวนไว้รอบคอของ The Ancient
Mariner เพื่อเป็นการทำโทษ จากนั้นลูกเรือก็ล้มตายทีละคนสองคนด้วยความ
เคียดแค้นที่ The Ancient Mariner นำความทุกข์มาสู่พวกตน The Ancient

Mariner จึงต้องทนทรมานจากธรรมชาติที่โหดร้ายรอบตัวแต่เพียงลำพัง จิตใจ
ของเขาไม่สามารถปลดปล่อยจากความทุกข์ได้ จนกระทั่งวันหนึ่งเขาประสบ
กับเหตุการณ์ที่บรรยายไว้ว่า

I watched the water-snakes:

...

I watched their rich attire:

Blue, glossy green, and velvet black,

They coiled and swam;

...

A spring of love gushed from my heart,

And I blessed them unaware.

...

The self-same moment I could pray,

And from my neck so free

The Albatross fell off, and sank

Like lead into the sea.

(“The Rime of the Ancient Mariner,” IV,
ll.273,278-280, 283-284, 287-290)

งูทะเลถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เมื่อ The Ancient Mari-
ner สามารถเปิดใจให้รับสัมผัสอันงดงามของธรรมชาติและให้ความรักแก่สิ่งที่
ต่ำต้อยที่สุดในธรรมชาติได้ โทษทัณฑ์จากการทำร้ายธรรมชาติของเขาก็เบา
บางลง ตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นแสดงให้เห็นบทบาทของธรรมชาติในบทกวีที่เล่า
ประสบการณ์เหนือธรรมชาติของโคลริดจ์

เบลคต่างจากกวีโรแมนติกอีก 2 คนที่เขาใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในกรุง
ลอนดอนแต่กระนั้นเขาก็เห็นความสำคัญของชนบทอังกฤษและสภาพที่อุดม
สมบูรณ์ทางธรรมชาติดังที่เขาพยายามให้ผู้อ่านเห็นว่าอุตสาหกรรมได้ทำร้าย
ชีวิตคนอังกฤษอย่างไร ดังที่ได้แสดงให้เห็นในบทกวี “And Did Those Feet
in Ancient Time” ที่ได้อภิปรายไว้ในเบื้องต้น

นอกจากจะเห็นความสำคัญของธรรมชาติ กวีอังกฤษยุคโรแมนติกก็ยังเห็นความสำคัญของสามัญชนซึ่งเป็นสิ่งตรงข้ามกับผลงานวรรณกรรมอังกฤษในยุคก่อนหน้านี้ ซึ่งตัวละครเอกในผลงานวรรณกรรมจะเป็นชนชั้นสูง ไม่ว่าจะเป็นกษัตริย์และราชินี เจ้าชายเจ้าหญิง หรือขุนนางและสตรีผู้สูงศักดิ์ และวิถีชีวิตของตัวละครเหล่านั้น ตัวละครเอกมีลักษณะเป็นอุดมคติคือถ้าเป็นชายต้องเป็นวีรบุรุษ กล้าหาญ ทำหน้าที่ปกป้องชาติบ้านเมืองและนางผู้เป็นที่รัก ถ้าเป็นหญิงต้องสวยงามและมีคุณสมบัติที่น่าயกย่องของสตรี สำหรับกวีอังกฤษยุคโรแมนติกได้หันเหจากการใช้ตัวละครในลักษณะอุดมคติ กลับมาใช้ตัวละครที่เป็นคนธรรมดาที่สามารถพบเห็นได้ในสังคมทั่วไป เบลคใช้ตัวละครเด็กที่ต้องออกหางานทำแทนที่จะไปโรงเรียน เพื่อชี้ให้เห็นว่าเด็กเหล่านั้นถูกเอารัดเอาเปรียบโดยสมาชิกของสถาบันหลักของสังคม ไม่ว่าจะเป็นสถาบันทางด้านการปกครอง สถาบันทางศาสนาและสถาบันครอบครัว เป็นต้น ตัวละครของเวดสเวิร์ทล้วนแต่มีไข่มุกคุณค่าในสังคม ไม่ว่าจะเป็นลูซี่ใน “Lucy’s Poems” รูธ (Ruth) ไมเคิล (Michael) ลูอีซา (Louisa) หญิงชาวนาที่เกี่ยวข้าวอยู่ในนาแต่เพียงลำพัง (“The Solitary Reaper”) หรือแมตต์โดโรธี (Dorothy) น้องสาวของเธอเอง บุคคลเหล่านี้สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในสังคมอังกฤษ โคลริดจ์ก็ดำเนินตามกวีร่วมสมัยของเขาคือใช้คนสามัญธรรมดาเป็นตัวละครในผลงาน แต่เขาก้าวไปอีกขั้นคือแทนที่ตัวละครของเขาจะเป็นเพียงคนธรรมดา กลับมีลักษณะที่อยู่ตรงข้ามกับวีรบุรุษ มีลักษณะเป็นตัวเอกปฏิลักษณ์ (anti-hero) คือไม่มีความยิ่งใหญ่ ไม่มีศักดิ์ศรี อำนาจหรือความกล้าหาญเมื่อเผชิญกับชะตากรรม ไม่ประพฤติและปฏิบัติตามแบบแผนของสังคมหรือจารีตประเพณีใดๆ ตัวละคร The Ancient Mariner เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับตัวละครแบบนี้ และหลังจากนั้นก็ยุคโรแมนติกกรุ่นหลังได้ดำเนินรอยตามโดยนำเสนอตัวละครเอกในลักษณะที่เป็นปัจเจกบุคคล มีความคิดและประพฤติปฏิบัติตนนอกกรอบประเพณีและต่อต้านสังคม ตัวละครในลักษณะนี้รู้จักกันในนามวีรบุรุษแบบโรแมนติก (Romantic hero) ตัวอย่างเช่นตัวละครไชลด์ ฮาโรลด์ในบทกวี “Childe Harold’s Pilgrimage” ซึ่งสะท้อนชีวิตที่ไม่ยึดถือกรอบประเพณีและศีลธรรมของกวีผู้แต่งคือ ลอร์ดไบรอนเอง และผลงานอีกชิ้นของไบรอนที่ทำให้วีรบุรุษแบบโรแมนติกเป็นที่รู้จักดีคือมหากาพย์ดอนฮวน (“Don Juan”) ซึ่งไบรอนเขียนขึ้นจากต้นเค้าชีวิตเสเพลของนักรักชาวสเปนนามว่า ดอน ฮวน

เพื่อเสียดสีสังคมชั้นสูงของอังกฤษ

ผู้เขียนคิดว่าการนำเสนอตัวละครในลักษณะปัจเจกบุคคลเป็นมรดกสำคัญที่กวีแนวโรแมนติกได้ส่งต่อให้นักประพันธ์รุ่นต่อๆ มาตราบกระทั่งถึงยุคปัจจุบัน การนำเสนอตัวละครในลักษณะนี้ทำให้ผู้อ่านได้เห็น “ตัวตน” (“Self”) ของมนุษย์ที่หลากหลายซึ่งมีผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคมหลากหลายไปด้วย บุคคลจึงไม่สมควรที่จะถูกแปลกแยกจากสังคมและถูกตราหน้าว่าเป็นตัวประหลาด ต่อต้านสังคม ปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ได้หรือมีหัวใจตรุนแรง ในทางตรงข้าม บุคคลพึงเป็นอิสระจากกฎเกณฑ์และระบบที่เข้มงวดและอวดิธรรม มีเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่เหมือนและไม่เหมือนใครและมีทัศนคติที่เป็นของตน ดังนั้นความเห็นต่างและความขัดแย้งในทางความคิดและทัศนคติจึงควรถือว่าเป็นปกติและเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ในสังคมของคนหมู่มากและตราบเท่าที่มนุษย์มีความเท่าเทียมกันในการใช้ชีวิตและการแสดงออกทางความคิดเห็นในสังคม

บรรณานุกรม

ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย* กรุงเทพฯ:

ราชบัณฑิตยสถาน, 2545

Doyle William. *The French Revolution: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford UP, 2001.

Erdman, David V. *The Poetry and Prose of William Blake*. Garden City, NY: Doubleday, 1970.

Griffin, Emma. *Short History of British Industrial Revolution*. Palgrave, 2010.

- Hartwell, R.M. *The Industrial Revolution and Economic Growth*. Methuen and Co., 1971.
- Holloway, John. *Blake, the Romantic Poetry*. The Open University P, 1984.
- Jensen, Merrill. *The Founding of a Nation: A History of American Revolution, 1763 -1776*. Indiana Polis, Indiana: Hackett Publishing Company, 2004.
- Landes, David S. *The Unbound Prometheus*. Press Syndicate of U of Cambridge, 1969.
- Maier, Pauline. *From Resistance to Revolution: Colonial Radicals and the Development of American Opposition to Britain 1765 -1776*. New York: WW Norton and Company Inc., 1991.
- Noyes, Russell. *English Romantic Poetry and Prose*. New York: Oxford University UP, 1969.
- Overton, Mark. *Agricultural Revolution in England: the Transformation of the Agrarian Economy 1500 -1850*. Cambridge UP, 1996.
- Watson, J.R. *English Poetry of the Romantic Period 1789 -1830*. 2nd Edition. London: Longman, 1992.
- “And Did Those Feet in Ancient Time,” *Wikipedia.com*, retrieved on 25/1/2107.